

Pilisi! Tu tiek amžių praleidai garsiai
Ir tiek mums davei mišinių!
Tu Vytauto didžio galybę matei,
Kad jojo tarp savo pulkų!
Kur tavo galia, garsi palikimais?
Kur ta senovė, brangi atmintimis?

Leidžia Lietuvos
Atgimimo Sąjūdis

Laisvoji Lietuva

FREE LITHUANIA

Published by Lithuanian
Regeneration Association

911 West 32 St.
CHICAGO 8, ILL.

Telef: FR 6-5416

"Entered as second class mat-
ter at the post office at
Chicago, Illinois."

EINA ŠEŠIOLIKTUS METUS

1962 BIRŽELIO - JUNE 28

Kaina 20 c.

Nr. 13/881

DAR VIENA TRAGEDIJA

Rašo: Dr. Br. Jucys

Amerikos politika niekada dar neturėjo iniciatyvos savo rankose kovoje su komunizmu, visada buvo grindžiama tik gy nimusi nuo vienos po kitos komunistų organizuotos ekspansijos ir, labai gaila, bent iki šiol Amerikos visa kova pasi- žymėjo daugiau žodžiais ir svaidomais milijonais, kam rei kia ir kam nereikia, bet tie- sioginio ir aiškaus plano ko vai prieš komunizmo agresiją nebuvo.

Kaip žinome, raudonoji Kini- ja šiandien pergyvena vieną iš didžiausių krizių: badas, nepa- sitenkinimas, net ir tokioje

sistemoje nepatenkintųjų su- kilimai yra kasdienė duona. Formozoje esanti nacionalis- tinė Kinijos vyriausybė jau senai įtaigoja mintį, kad da- bar kaip tik yra momentas, ka- da mažiausiomis aukomis gali- ma būtų likviduoti tą baisią komunizmo leteną uždėtą kinie- čių tautai.

Formozos vyriausybė staiga pradėjo supirkinėti ryžius ir pašaukė savo atsarginius ka- rius pakartotiniams manevrams Raudonoji Kinija - jos valdo- vai komunistai, labai gerai ži- no, kad jiems momentas yra la- bai nepalankus. Į neramumų sri-

tis, ypač į pietinę Kiniją, bu- vo tuojau pasiųsti nemaži s- kaičiai kariuomenės...

Šie visi veiksmai inėšė ne- mažo susirūpinimo Vašingtone. Kas daryti? Iš anksto nusta- tytos politinės aktyvios lini- jos prieš komunizmą nėra, va- dinasi, reikia laukti ką komu- nistai malonės daryti, o savo draugus - Formos nacionalis- tinę vyriausybę jau Amerika perspėjo... neliesti komuniz- mo! Neerzinti!

Amerikos spauda, televizija ir radijas jau pradėjo aiškin- ti, kad dabar nacionalistams

kinams priklausančios Matsų ir Kvemoi salos... nebeturi jo- kios strateginės reikšmės ir Amerika jų neturėtų ginti... Argi tokia politika didelio ir galingo krašto nėra viešas pakvietimas agresoriui puliti- tas salas? Vedant tokią poli- tiką, - kur tada ir kas belie- ka "reikšminga"? Laosas - ne- reikšmingas... Vengrija - ne- reikšminga... Laisvasis pasa- lis dar neatgavo-neišvadavo nei vienos žemės pėdos iš ko- munizmo vergijos, o kas met praranda šimtus kvadratinį kilometrų, kurie papildė komu- nizmo imperiją ir tų plotų

žmonės lieka vergais.

Amerika dėl savo naivios politikos jau kartą išgelbė- jo Rusijos komunistus nuo bankroto ir subirėjimo, kai Hooveris paskyrė milijonus bušelių kviečių gelbėti ba- daujančiąją Rusiją... Komunizmas atsigavo ir dabar labai "de- kingai" atsimoka Amerikai...

Štai jau pasigirdo balsai, kad labai skubiai reikia pa- siųsti Amerikos turimų maisto atsargų į... Kiniją! Jei taip įvyktų, - tas slibinas suestų amerikiečių kviečius ir po to užsigardžiuotų pa- čiais amerikiečiais...

Didžioji DIRVOS Nuodemė

davimas vietos pasityčiojimams iš lietuvių tremtinių nukentėjusių nuo komunizmo

DIRVA savo birželio 13d. /tur būt kruviniems birželio įvykiams "paminėti"/ laidoje vėl patalpino kitą B.K. Nau- joko straipsnį, kurį tas ta- riamas B.K. Naujokas užbaigia šitokiais perlais:

"Sauliai", šaudantieji tik iš "pugačių", užtaisytų kamščiais, tiesa, sprogtančiais ir suke- liančiais nemaža triukšmo, bet netoli telekiančiais, jokių taikinių dar nenuvertė./Pa-

braukimai visi mūsų Red./

Mūsų liudijimai apie rusų bolševikų "komunizmo statymo" praktiką yra didžiai gasdi- nanti argumentai, prieš tą pra- tiką, tinkami žadinti užuojau- tai tiems, kurie dėl jos ken- čia, tinkami išpėti tuos, ku- riems tas "statymas" gali grė- sti, tinkami žadinti to "staty- mo" baimei, pasipiktinimui juo gal net ir pasiūžimui jį su- drausti. Bet manyti, kad tik

tais "patyrimų įgytais gink- lais" mes galėtume sėkmingai ir "į pačią vėliavą šaudyti" tai yra, kovoti prieš tarptau- tinį komunizmą, kaip sociali- nę teoriją ir jos sukeltą są- jūdį, ir netgi siūlyti kitus p a m o k y t i, kaip vesti tą kovą, būtų perdidelis pasi- tikėjimas savim - viena iš bene pačių didžiųjų nuodėmių. Jokie čia komentarai nebe- reikalingi. Nebent tas, kad

Naujokas šaulius deda į sve- tinženklus ir po truputį ide- da ir rusiškus žodžius: "puga- čas"...

Gal ir gera mintis leisti laisvai visiems, kas tik nori, pasisakyti laikraščio skilty- se, kaip padarė DIRVA, bet yra didelė klaida tą puslapį pa- likti visai be redaktorių!

Panašius "laisvus" pasisaky- mus deda ir amerikiečių spau- da, bet pabandykite ten atei-

ti su "laisvomis" mintimis - re- dakcija nepraleis! Nebandė- pabandykite. Kokia bebūtų "lai- svė", palikta be priežiūros išvirsta į anarchiją ir gauna- si toks konglomeratas, kokį verda garbingoji DIRVA. Laik- raščių redakcijos, kol dar jos lietuviškos, turi tam tikrus uždavinius ir pareigas savai tautai ir jų reikia šventai laikytis.

DIRVA birželio 13d. "Svarsty mai ir nuomonės" skyriuje pa- talpino B.K. Naujoko str. ši- taip pavadintą: "MASINŲ BRŽI- NIAI SOCIALINĖS TEORIJOMS NE PAVYZDYS". Atvirai sakant, tai "stebuklingas" straipnio pavadinimas! Betgi straipnio įžanga dar "stebuklingesnė". Skaitykime:

"Pasigirdus pageidavimų /kur buvo tie "pageidavimai: Laisvėje, Vilnyje ar Tėvynės Balse? Red./, kad svarstymai apie, sakysime, antikomunisti- nio švietimo reikala būtų tę- siami, atrodo verta ir teisina- ga šį tą paryškinti iš to, kas nesenai tuose svarstymuose jau buvo sakyta. Būtent, kad rusų bolševikų komunistinio režimo "paragavimas" /ypač tik paragavimas prieš dvidešimt vienerius metus/ negalėjo mū- sų padaryti komunizmo eksper- tais, kvalifikuotais mokyti amerikiečius, ar net ir mūsų pačių, lietuvių, čia besimokan- čią jaunąją kartą, kas tai yra komunizmas."

Na, žinote, didesnio cinizmo

nebereikia. Vadinasi, mūsų vi- sas darbas mokyklose, organi- zacijose, viešojoje amerikie- čių veikloje ir t.t. yra ne- reikalingas anot B.K. Naujoko nes mes nieko nežinome apie komunizmo "teoriją"! Labai panašiai kalbėjo ir rusų am- basados pareigūnas L. Kapo- čius vienoje Čikagos geguži- nėje... Betgi klausykimės ką porina toliau tas naujas "ambasadorius":

"Mes galime paliudyti, kaip rusų/ir šiek tiek mūsų/ bolševikai anais metais prak- tikoje vykdė komunizmo teori- ją Lietuvoje. Bandomė liudyti ir kaip jie tą daro Lietuvo- je dabar. Tai daug svarbiau. Tik gaila, kad negalime būti pakankamai autoritetingi liu- dininkai apie dabartį."

Atseit, B.K. Naujokas mano, kad jau Lietuvoje yra laisvė

KĄ gi "Naujokas" pataria?

Girti rusų komunizmą?

panaikinti visi Sibiro kalė- jimai ir koncentracijos sto- vyklos, visi gali kur nori ir kada nori važiuoti, ką nori

kalbėti ir t.t. Juk taip mums aiškina "Tėvynės Balsas" ir matyti B.K. Naujokas tiki... Įspūdis labai aiškus. Tik tuo met mums kiti patikės, kai mes girsime komunizmą.

O mums visdėlto svarbu ne komunizmo "teorijų" gerumas ar "blogumas", bet f a k t a s kad komunizmas pavergė mūsų tėvynę ir jokie sofizmai apie lėtinimą kovos yra tik bolševikų skleidžiama giesmė mus užmigdyti.

Jeigu dar B.K. Naujokui ne- aišku ar toji komunizmo teori- ja yra gera ar bloga, - tepa- žvelgia į 44 metų praktikinį tos teorijos vykdymą Rusijo- je - tepažiūri rezultatus, nes iš rezultatų geriausiai paaiš- kėja "gerumas" teorijos. Argi rusų tauta /kartu ir visos pa- vergtos tautos/ negyvena pus- badžiu, ar ten jau nebėra tero-

ro, kalėjimų, Sibiro koncentra- cijos lagerių? O jei jie yra, lai atsako mums p. B.K. Naujo- kas - k o d e l? Ar dėl to kad virš 300 milijonų žmonių nenori priimti taip geros ir laimę nešančios teorijos? Ar ponas B.K. Naujokas girdėjo nors v i e n ą tautą, ku- ri būtų tą komunizmo laimę ir teoriją priėmusi laisvai - rin- kimų keliu? Ne, ponas Naujokai toji "gera teorija" nešama durtuvais ir palydima kančio- mis, ašaromis ir mirtimi lais- vę mylinčių žmonių.

Jei dar to negana, - pažiū- rėkite į nelaimingą kiniečių tautą... Ir jei p. B.K. Naujo- kas nėra prisiekęs komunizmo agentas, tada jis supras, kad nereikia jokių "gilių" komu- nizmo teorijos pažinimų, kad išitiktinus jos žala žmonijai ir žmogui.

Jei taip, kuo mes šventai ti- kime, - kova prieš komunizmą turi eiti visomis jėgomis, kol laisvė pasaulyje laimės ir durtuvais paremta teorija žus

Laisvoji Lietuva

KVIEČIA VISUS SAVO BIČIULIUS - SKAITYTOJUS, BENDRADARBIUS IR VISUS ČIKAGOS LIETUVIUS Į JOS RENGIAMĄ GEGUŽINĘ, KURI ĮVYKS L I E P O S 14 dieną gražiame bičiulio J. Bagdanavičiaus ūkyje - L E M A N T E - 1349 State Street - VIETA PASIEKIAMA VAŽIUOJANT IŠ ČIKAGOS ARCHER AVE iki Lemanto State Street kryžkelės. Nuo čia jau tik du blokai iki gegužinės vietos. Sekančiam numeryje duosime išsamesnį nuvažiavimo planą ir tikėsimės Jūsų malonaus atsilankymo!

Iš istorijos ūkanų ateina Lietuva

Pažink savo tautos praeitį!

13-oji tąsa

ETRUSKIŠKI ŽODŽIAI

HIRCANIUS, Hircus ir Circus lotyniškai ožys, ožka; tas pats sabinų kalboje - fircus. Iš žodžio fircus pasidarė lietuviška pavardė VIRKUS. Vokiečiai irgi turi pavardę Virkus, tik ištaria ją Firkus. LŽV yra - Girkalnis mst. I6 AECE LALENTIA - etrusko kapas. Tyrinėjant vardą vietovės AIGAL, buvo prieita išvados, kad AECE klaidingai perskaičiuota ar su laiku įsibrovė per rašinio klaidą. Turėtų būti AEGE ir tas žodis turi reikšti RASA, o visas vardas A-eg-e Lalentia - reiškia - RASA Lalienė ar Lalytė lietuviškai. LARCNA ar LARCNE, etruskų šeimos vardas. Pats vardas primena anglišką žodį "lark" - vėversis. LARTH arba LARES - etruskiškas vardas ir manoma, kad taip buvo vadinamas vyriausias sūnus šeimoje, o ARUNS - jauniausias. LAUTNI - etruskų šeimos vardas. Yra Vokietijos vietovės: Lautenburg, Lauterbach. LŽV turim: Lautern / lenk. Lutry / bažnt. LEONE / lekne / - atrusko kapas. LAV yra: Lekneliškių km. Lekkių km. Pavardės - Leknius, Lek-

nickas, Alekna, - kildintas iš Lecne. MARCELLA / Makela / - M-cellum magnum, Romos vienos dalies senoviškas pavadinimas. Pavardė - Makelis.

MAMURRA - etruskiškas vardas. MARCADA - Kapadokijos vietovė MARCE, MARCIUS - etruskų vardai. Markina, anot Strabo, etruskai įsikūrę Italijoje. LŽV yra: Markava bžk. Merkynė, Merkys upė, Markija up.

Mercia, ancient Anglo-Saxon kingdom in central England.

Mercian, of Mercia, its people, or their dialect. 2. native or inhabitant of Mercia. 3. dialect of Anglo-Saxon spoken in Mercia. /Thorndike Dict./

LAV turim: Markeliškių km. Marcinkiškių km. Markučiai km. Markūnai km. Pavardės - Markaitis, Markūnas, Markšaitis, Marchėtas, Marčiūška.

INŽ. LIUDAS MIKŠYS

MASTARNA - senoviškas kalno Mons Coelius vardas Romoje LAV yra: Matarnų km. Mastarkio vs. MASTAURA, miestukas Mažojoje Azijoje Strabo nurodymu. Turim: Mastaulėnų km. /Jazlavo parapijoje, Gardino ap Ten gimė Kostas Kalinauskas.

MATULNE - etruskiškas vardas. LAV yra: Matulėnų km. Matulių km. Pavardės - Matulis, Matulionis, Matulaitis, Matuliauskas, Matulevičius. MEDULLIA - Italijos Latium miestukas, iš kur Numitoras, Tullius Hostilius senelis, kartu su Romulu ir Remu emigravo ir įkūrė Romą.

Meduli, Akvitanijos Gallijos žmonės. MEDUS, i. m. sūnus Aegejaus ir Medes, toks vardas Pacuvius'o tragedijos. LŽV turim: Medila up. Medilas ež. Medilas km. LAV yra - Medilų km. PATISLANA - etruskiškas

vardas /iš Dennis/ Patsjoki-Suomijos upė. LŽV turim: Patekla up. Pavardės: Patejūnas, Pateinas, Patlaba. MERULA - mažiukė Ligurijos upė, dabar vadinama Arosioja. MERALUS - Etruskų Vėjo valstybės karalius. MERUS, Frigijos miestukas. MEROK - Norvegijos vietovė. MERIKARVIA, Suomijos vietovė. LŽV turim: Mera up. Mėrūniškiai bžk. Mėrūniškių ež. LAV yra: Mernartų km. Mernikų km. Mergiūnų km. /gal "g" vėliau įsibrovė/. Atrodo, kad visi vietovardžiai su Norvegijos ir Suomijos, tetinka tik Frigijos MERUS miestukui. MORRIO, kitas Vėjo karalius. LŽV turim: Morinė bžk.

MURENA - romėno vardas.

LAV yra - Mureikių km. Pavardės: Murinas, Murolis. Publius Decius MUS, romėnų konsulas 309 p.K. paėmė keletą Vol-

sinijos tvirtovių. MUSO arba MUSU, etruskų šeimos vardas.

MUSIA, senovinis pavadinimas Mysis, Mažosios Azijos krašto prie Jardanelų. MUSEIA - Umbrijos vietovė. MUSCIATIS -

viena iš aštuonių Umbrijos senovinių bendruomenių vardų,

kurie buvo surasti pripuolamai, iškasus lentą su užrašais. Kitos bendruomenės: Clavernia, Talenatis, Juviscana, Casila itis, Curiatas, Pieratis, Peraanania /žiūr. Clavernia/LŽV turim: Musė up. Musnis up. Musys ež. Musninkai mst. Muša upė. Pavardės: Musickis, Musnekas, Mošinskis.

Tai tik vienas iš įrodymų, kad Umbrai, kuriuos nesant davinų, mokslininkai priskyrė prie Italijos aborigenų, atkilo iš Mysis, Maž. Azijoje, kaip ir etruskai, nors vėl mokslininkai tvirtina, kad etruskai negailėtingai umbrus išvarė iš jų užgyventų vietų. Tas gali būti tiesa ir net neginčijama tiesa. Panašūs dalykai vyko Trojos karo metu, taip kartoja ir šiandien, tik mes dabar tai vadiname "civilizacine karia" ar "saltais", nors iš tikrųjų jie yra tokie pat broliški, kaip anie.

Panašių įrodymų dėl Umbrų yra ir daugiau. Jie visi gauti žodžių ir vardų archeologijos būdu, vieton šukių, šukelių ar sutrūnijusių kaukolių. Lietuvių kalba tame darbe vaidina svarbiausią rolę ir jo-

- nukelta į 6 puslapį -

Petras A. Sagatas

Dabarčiai aktualios knygos

J. Paužuolis

Išsina daug įvairių knygų, bet mes visų vistiek nespėjame perskaityti. Be to, ne visos yra lygiai svarbios. Todėl knygas reikia mokėti tikslin- gai pasirinkti.

Gyvename labai skaudų laikotarpį, kada lietuvis tėvynėje kencia žvėrišką priepauidą ir nemato išsigelbėjimo, o mes laisvose šalyse pamai- nykstame apsnūdami, savo pareigas užmiršdami, materializmo dievams ar svetimams stambams nusilenkdami. O turėtume kas diena, kas valanda budėti dėl Lietuvos gyvybės: neie- votį savo jėgų pašalinams dalykams, išnaudoti aliai pro- gą kovai dėl tautos laisvės laimėti, ugdyti savyje ryžtūmą ir nuolat besikeičiančių aplinkybių tikrą supratimą etc. Nuolat turėtume apsis- varstyti: ar visa padarome, kas galima? ar nėra kuri sritis dar visiškai apleista?

Mūsų idėjiname darbe daug padeda gera sava spauda, tinkamos knygos. Todėl pradžiū- gino žinia, kad Terra žada iš- leisti Maironio "Rasinių Magdę" rinktinio leidinio. Vaikymosi paskui svetimais ma- das, išsižadėjimo savo tėvų papročių ir nutaitemo temos dabar mums labai aktualios. O Maironis duoda gyva tokios Magdės pavyzdį, ryškiai nu- piešdamas jos sugedimą, drau- ge ir jos žalingą įtaką ki- tiems.

Mūsų mokyklose paaugusni mokiniai turėtų smulkiai iš- studijuoti šią Maironio poe- mą, kai kuriuos posmus ir min- tinai išmokyti.

Gyvieji rašytojai galėtų pasekti Maironio pavyzdžiu ir - imtis meniškai pavaiz- duoti dabartinio lietuvių nu- tautimą skirtingose šių die- nų aplinkybėse. Tai temai gau- su pavyzdžių aplinkui mus, tik reikia patraukliai apra- šyti. O tuo tarpu tegalime džiaugtis Maironio kūriniu.

Kadaise romėnus sujaudino žinia, kad - Hannibal ante portas! O mūsų būklė dabar net daug sunkesnė: tėvynė pa- vergta, gi i mūsų, laisvės ša- lyse prisiglaudusių, tarpą jau spraudžiasi priešio žudikiška ranka... Ir tuoj pasirodė mū- sų permenkas budrumas prieš smūgiams, nepakankamas sąmo- ningumas principams.

Štai vienas laikraštis ne- tikėtai pasuko bures į prie- šingą pusę, o mes vis dar ne- susigaudome, arba mėginame ne- matyti įvykusio fakto ir tei- siname: kas gali įrodyti? Si- tokiu atveju įrodymų ne nega- li būti, nes toki darbai dir- bami tik po apgaulės priedan- ga. Kai tik bus išrodyta, visa istorija baigsis, nes išdavi- kiškas darbas taps bevertis. Juk, pavyzdžiui, visai neveik- smingi buvo lig šiol per tiek metų grynieji komunistų laik- raščiai, spausdinami lietuviš- kai. O dabar atsiradusioje nau-

joje taktikoje ir yra visa gudrybė - išlaikyti tą neaiš- kumą. Mažiau sąmoningas žmo- gus turi nežinoti, ar tu eini už ar prieš? Drumstame vande- ny žvejojimas geriau sekasi. Ant to migloto kabluko taip ir pasimauna viena kita žio- plesnė žuvis. Štai, kas įvyks- ta, kai mes mėginame vertinti tik paskirus faktus, o nesil- laikome nesąlyginių principų. Kai mes tartum užmirštame, kad su komunistais, kurie pa- grobė mūsų kraštą ir mirti- nai nuvergė mūsų brolius - kad su tais veidmainiškais budeliais mes esame karo sto- vyje tol, kol Lietuva bus iš- laisvinta iš jų kruvinų na- gu!

Neik su velniu obuoliauti! sako mūsų patarlė.

Idealisto patrioto princi- pingą santyki su pavergeju jautriai atvaizdavo A. Micke- vičius "Konrade Valenrode"- ši veiklą reikėtų naujai iš- spausdinti /dailiai iliūs- truotą/ ir mokyklose duoti kaip pavyzdinio pasiskaitymo knygą. Ir menų grožis ir tėv- nės meilė draugėn įkūnyta. Kunigaikščio Vytauto asmuo gyvai nupieštas. Vaidilos gie- smė kokių gilaus turinio ir

įspūdingos išraiškos! O dar ir lietuviški gamtos vaizdai. Visa poemos fabula taip dra- miškai patraukli, kad jauni- mui šis veikalas turi būti viena mėgiamausių knygų.

.....

Kai dabar šia kai kam už- pūtė "koegzistencijos vėjai", arba kultūrinė bendradarbia- vimo iliuzijos, tai pravartu būtų grįžti į A. Mickevičiaus "Pono Tado" bajorišką Lietu- vą. Juk priešas buvo tas pats - grobikai rusai! Bajorai tada irgi dėjosi Lietuvos patrio- tais, bet - paskendo ambicio- se ir tarpusavio kivičuose. Ir naminiams ginčams išpai- nioti... atsikvietė Rusijos "globa"! Ir taip buvo sugriau- ta Lietuva....

Dabar kai kam atrodo, kad, gal būt, rusiško komunizmo "globa" mūsų tėvynėi yra pa- kenčiama, kad reikia susitai- kyti su tuo faktu, mažiau apė- tai kalbėti ir t.t. Tokia mig- danti pažūra yra 100 sykių pavojingesnė už tiesioginę komunizmo propagandą. Aiškaus prieš ne tiek reikia bijoti ir saugotis, kaip apgaulingo saviškio. "Saugokitės vilkų avies kailyje", sako šv. Raš- tas.

Mokslo Vaisiai Saldūs!

Dipl. Inž. PETRAS JUODIKIS

netenka savo tėvo, o jam esant gimnazijoje - netikėtai mir- šta ir motina. Ir taip devy- nių vaikų šeima ne tik nebe- tenka tampraus motiniško ry- šio, bet ir visišką tėvų glo- bos. Nuo tada jam jau tenka pačiam rūpintis ne tik pra-

gyvenimu, bet ir savo ateiti- mi.

Gimnaziją jis dar baigia Lietuvoje, karo audrai tebe- siaučiant. Pasitraukęs į Vo- kietiją - neleidžia laiko veltui, - stvoja į Miuncheno universitetą ir po 4 metų ji

baigia, gaudamas diplomuoto elektros inžinieriaus vardą. Atvykęs į Ameriką pradžio- je dar lyg nedrįsta ieškoti darbo savo specialybėje ir bando laimėti kitur. Tačiau ne- trukus pereina į savo sritį, o būdamas darbštus, sąžini- gas ir ne eilinių gabumų, vir- šininkų teigiamai įvertina- mas, kyla tarnyboje ir neuž- ilgo jau dirba kaip research engineer.

Čia Čikagoje P. Juodikis sukuria lietuvišką šeimą ir jau augina du sūnus. Nors sąlygos naujoms studijoms ir čia jam nebuvo per daug palankios, tačiau nesitenki- na tuo ką jau pasiekęs, - pra- deda studijuoti vakarais ir štai šiemet jas apvainikuoja master laipsniu. Ir kadangi egzaminai išlaikyti labai gerai, egzaminų komisija čia pat siūlo tęsti studijas daktaro laipsniui įsigyti, be paruošiamųjų egzaminų. Be- to, tuoja gauna pasiūlymą per- eiti į raketų ir satelitų ga- mybos-tyrimų sritį, su pla- čiausiomis galimybėmis pa- naudoti įgytas žinias ir progresuoti tarnyboje.

Gražus pavyzdys visiems mūsų tautiečiams, kaip ir sun- kiausios sąlygos nenugali žmogaus valios ir ryžto tiks- lą pasiekti, kada tas tikslas siekiamas atkakliai.

Ta proga linkime Jam ge- riausios sėkmės gyvenime!

J.K.

LAISVOJI LIETUVA FREE LITHUANIA

911 West 32 St. CHICAGO 8, Ill. Tel: FR 6-5416

Entered as Second-Class matter at the post office at Chicago, Ill.

Published bi-weekly on Thursdays

by LITHUANIAN REGENERATION
ASSOCIATIONLeidžia Lietuvos Atgimimo Sąjūdis
Igaliotas leidėjas — inž. K. OŽELIS

Redaktorius — A. J. KAULĖNAS

Redakcinė Kolegija: V. Kačinskas, Pr. Lukoševičius,
B. NavickienėGARBES LEIDĖJAI: J. Bagdanavičius, St.
Jakubickas, dr. K. Liutkus, Br. Macianskis, dr. V. Misiulis,
L. VirbickasPrenumeratą metams \$ 5.
Subscription per year \$ 5Atskiras numeris 20 c.
20 c. per copy

BENDRUOMENĖ

Nacionalizmas ir Frontininkai

Dr. Vincas Misiulis

Atrodo, kad kol kas tinkamiausia ir geriausia bendroji lietuviška pastogė, gali būti, demokratiniame besitvarkančiame LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ. Ji jau tikrai yra pilnai pribrendusi tinkamai atstovauti, kaip pavergtos tautos interesus, taip ir išlaikyti banguojančią lietuvių išsiblaškiusių laisvąją pasaulį tautiečių, nei kuris kitas autokratinis junginys, kokių kad mes, net su didelėmis pretenzijomis, ketlė turime. Bendruomenės prie globstyje turėtų sutilpti visa sveikoji margašpalvė lietuviška išsivija.

SĄJŪDŽIŲ Bendruomenė nesvetima. Jos eilėse mūsų bičiulių yra apšči. Tik kaip visur, taip ir Bendruomenėje, esam per daug pabiri. Taip, kad ir toje bendroje pastogėje mūsų dirbamas pabiras darbas ir įnešamas į ją indelis yra neryškus. Jis neryškus dėl mūsų pačių partizaninio pakrikimo ir išsivaidinimo. Tuo labiau, dėl dalies narių skirtingom ideologinė grupė dvilypio priklausomumo. Dvilypis politiniai ideologiniai priklausomumas kiekvienai grupei yra žalingas. Kiekviena grupė srovė turi visą eilę savo interesų. Į jų eilę, pirmuoju eina, savo srovės ir galios plėtimas. Besiplėsdamos ir besirugdamos, vienos su antromis visur susiduria. Jų susidūrimo laukas yra ir Bendruomenė. Nepamirškime, kad ir pati Bendruomenė yra pagimdyta ne iš grynai patriotinių išsivaidinimų, bet iš desinės dalyje iš grupinių interesų. Todėl ta pati Bendruomenė ne visur yra vienodos apimties. Grupiniai interesai dar ir šiandien stipriai jaučiami, ko ištikrųjų neturėtų būti. O kaip matome, net ir pati Bendruomenės ideologinė dvasia ta grupine kryptimi apipavidalinama. Pats apipavidalinimas yra susistemintas frontininkų Dr. J. Girniaus nacionalistinėse gadzinkose: "TAUTA IR TAUTINĖ IŠTIKIMYBĖ". Jo visas veiklas persunktas nacionalizmu. Bet kadangi frontininkų pagrindiniai interesai su nacionalistine dvasia nesutampa, tai jie ją perkelia į savo Alfa ir Omegą — "dorinį patriotizmą", kuris pagal jų šalkauskišką sampratą yra palenktas dorinėms normoms, valdančioms visą žmogiskąjį veikimą. Todėl Dr. Girnius ir priejo be jokio skrupulo prie paties nacionalizmo pasmerkimo, savo persunktame nacionalistinė dvasia veikale, ir tas veiklas, irgi be jokių skrupulų, galima vadinti nacionalistinėmis gadzinkomis. Dr. Girnius to veikalo 116 puslapyje sako: "Patriotizmo karikatūra — tai nacionalizmas". Pripažinkime, kad autorius šia savo filosofine "išmintimi" smogė lietuviškam nacionalizmui, kai kuolu per galvą. Bet kadangi tas fantastinis kuolas tuščias, kaip ir jo filosofinė išmintis, tai daktaras savuoju smūgiu lietuviško nacionalizmo nesutriuškino ir labai ir labai abejotina, kad jį kada nors kas galėtų sutriuškinti. Bet vis vien jis nenurimsta ir 118 puslapyje pakartotini dar tvirtina smogia: "VISI TIE NACIONALISTAI, ŠOVINISTAI, IMPERIALISTAI, KURIE NORĖTŲ PASILAIKYTI SAVO MONOPOLIJĘ PATRIOTIZMO VARDĄ, IŠTIKRUJŲ

YRA NE TIK ŽMONIJOS, BET IR SAVO TAUTOS BUDELIAI."

Sunku suprasti, kuo tas tariamasis "tremtinys", pasikėlęs į "MORALINIŲ DORYBIŲ laipsnį, tokias šlykščias nesamones skelbia Bendruomenė? Kur ir koks yra tas jo dorovingumo atsakomybės?

Nėra jokios paslapties, kad imperializmas ir imperialistai tikrai yra ir jų esama net visokių rūšių. Vieną iš tokių imperialistų rūšių yra ir dorovingieji patriotai, — Dr. Girniaus frontininkai. O apie to "dorovingojo" patriotizmo imperializmą gana aiškiai pasisakė A. A. pulkininkas A. Birontas savo brošiūroje: "VARDAN TEISYBES", kur pusl. 21 sakoma: "Mūsų rezistentų visos krikščioniškos bloko, neįskiriant ir frontininkų, ištikinimas, kad alijantai greit ateis ir išliuosuos iš bolševikų vergijos, buvo toks

gilus, kad jie jau tuomet, t. y. 1943-44 metais sudarė komisiją Lietuvos sienoms nustatyti. Ta komisija susidėjo iš gerai žinomų asmenų, kurių tarpe buvo nemažai Kauno ir Vilniaus universitetų profesorų / jų pavardės man gerai žinomos. / Pagal tą projektą, Lietuva turėjo būti daug didesnė, negu Vytauto laikais! Į rytus iki Smolensko, į vakarus iki Karaliaučiaus intinai, į šiaurę — visa Latvija. Kas svarbiausia, Lietuva turėjo turėti 32 milijonus gyventojų."

Gal ir ne visai tiksliai pulkininko atpasakota to imperialistinio Komiteto užsiėmimai, bet jie tikri. Viena iš tų posėdžių man teko, kaip Lietuvių Nacionalistų Partijos atstovui, dalyvauti, ir kada mano buvo pareikšta, kad Lietuvių Nacionalistų Partija nesikėsino ir nesikėsina į kitas tautas ir jų žemes, bet laiko tautos šventą nuosavybę visą etnografinę Lietuvą, t. y. — Nepriklausomą Lietuvą su jos Vilniaus, Gardino, Suvalkų sritimis ir Mažąja Lietuva, tada dėl padaryto iš nacionalistinės programos išplaukiančio pranešimo, susilaukiau iš dorovingųjų patriotų nevykusių replikų ir lėpšių vardo pašaipos lietuviškam nacionalizmui.

Dalyvavęs tame posėdyje A. a. Dr. Dirmeikis, dėl Komiteto per didelių apetitų, pasitraukęs iš posėdžio.

LIETUVIŠKAS NACIONALIZMAS, išskiriant lietuvių ir tautos interesus, kitų neturi, kaip kad "dorovingieji" patriotai frontininkai, tai lietuviškam nacionalizmui imperializmas nereikalingas ir visiškai svetimas.

Tat šiandien, frontininkams išeinant vien iš savo interesų, dergti, šmeižti ir smerkti nacionalizmą Bendruomenė skitose ideologinėse gairėse, yra labai n e g a r b i n g a ir žema. / Idomu, kaip Dr. Girnius supranta dorovę. Red / Iš kitos pusės, savaime aišku, — jei yra tikras patriotizmas, tai tuo pačiu yra ir jį pamėgdžiojanti karikatūra. Tik autorius, ieškodamas jos nacionalizme, žiauriai suklydo. Nes patriotizmo karikatūros reikia ieškoti ne besiaukojančiame tautai nacionalizme, bet garbinančiuose ir svetimiems

Dr. KAZYS SRUOGA "Laisvosios Lietuvos" bendradarbis

dievams tarnaujančiuose "džios doros" tėvynainiuose, — frontininkuose. O Dr. Girnius tą patriotinę karikatūrą, gėdingai pataikavusią vokiškam okupantui, gali be jokių klaidų rasti ir atpažinti 1941 metų pirmuose "Į LAISVĘ" / Frontininkų organas. Red / numeriuose. Juose buvo nedviprasmiškai pasakyta: "Didelė garbė lietuviams draugauti su vokiečiais". Iš šio padaryto "Į Laivę" siūlymo, stumusio lietuves merginas į praeivių vokiečių karių glėbius ir išplaukia frontininkų skelbiamas d o r i n i s patriotizmas! Tame laikotarpyje jie

savo "dorinį" patriotizmą ne tik žodžiu spaudoj skelbė, bet turėdami kad ir nepilną valstybinę galią, gyvenimiškai vykdė. Betgi tatau šiai temai jau nebeprisklausytų.

Peržvelgus smerkėjus ir pasmerktuosius, būtinai reikia pažvelgti, nors trumpai, lasiečių dalyvavimo reikalingumą Lietuvių Bendruomenėje.

Iš nacionalistinio taško žiūrint į Bendruomenę ir jos bendrąją lietuvišką darbą, nublunka visi partiniai ginčai, neapykantos, nuoskaudos ir kartelės. Atseit, bendriniam lietuviškam darbe, mus skirian-

- nukelta į 8 puslapį -

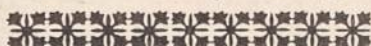
ALTO REFORMA JAU PRASIDĖJO

Šešios Kalifornijos lietuvių delegacijos lankė žymiuosius Amerikos politikus Vašingtone ir gavo šimtaprocentinę Respublikonų paramą. Įtakingi demokratai taip pat pritaria ir pabrėžia savo nuopelnus Lietuvos išlaisvinimui

VISAI AKCIJAI VADOVAUJA LEONARDAS VALIUKAS. PASKIRŲ DELEGACIJŲ VADOVAI VAŠINGTONE BUVO ŠIE ŽYMŲ LIETUVIAI: Dr. ANTANAS SUŽIEDĖLIS, Dr. ALGIRDAS NASVYTIS, Kun. PRANAS VALIUKA, JOKUBAS STUKAS, JULIUS JODELĖ ir, žinoma, LEONARDAS VALIUKAS

Leonardo Valiuko Žodis Ir Linkėjimai Laisvosios Lietuvos Skaitytojams

Rašo: Dr. Kazys Sruoga

L. Valiukas

LAISVOSIOS LIETUVOS korespondento/šiu eilučių autorius/prašomas LEONARDAS VALIUKAS suteikė LAISVOSIOS LIETUVOS skaitytojams trumpas informacijas apie įvykusią LIETUVOS LAISVINIMO AKCIJĄ Vašingtone ir atsakė į korespondento iškelto klausimus.

— Mes, tai yra AMERICAN FOR CONGRESSIONAL ACTION Komitetas, — sako Valiukas, — siekiame, kad JAV kongresas priimtų rezoliuciją, reikalaujančią sovietus išieiti iš Pabaltijo ir leisti toms tautos laisvai apsispręsti. Kitaip sakant, mes siekiame įgyvendinti tuos pačius principus, kuriais pasirėmus JAV sukūrė savo nepriklausomą valstybę ir nuo kurių JAV niekada neatsisakė. — Man, — sako Valiukas, — kaip respublikonui pavyko gauti respublikonų vadų šimtaprocentinį pritarimą Pabaltijo laisvinimo rezoliucijoms. Reikia išsiaiškinti, kad siūlymai tokių rezoliucijų projektų gausėja. Atseit, spaudimas už Pabaltijo išlaisvinimą Kongrese didėja. Neseniai buvo 9 rezoliucijos pasiūlytos. Dabar senatorius Hruska pasiūlė dešimtą. Ką tas reiškia — aišku be jokio aiškinimo. Be abejonės, man, — tęsia Valiukas, —

kalbant su juo, jis keletą kartų pakartojo, kiek jis prisidėjo prie Lietuvos laisvinimo reikalo.

— O kas būtų, jeigu JAV Kongresas tokių rezoliucijų pasiūlymus atmetų? Ar tai nebūtų pakenkimas Lietuvos laisvinimui? — Laisvosios Lietuvos korespondentas paklausė Valiuko.

— To niekada nebus. Atmetimas būtųėjimas prieš pagrindinius JAV laisvės principus. Aišku, kad Kongresas to padaryti negali, — atsako Valiukas. Bet, — kol Kongresas tas rezoliucijas priims gali praeiti nemažai laiko. Per tą laiką mes turime kovoti ir neduoti užmiršti pavergtosios Lietuvos ir viso Pabaltijo, — toliau tvirtina Valiukas. Žinai, kad sovietai vartos visas priemones, kad kova už tas rezoliucijas sugniužtų, — sako Valiukas.

— Ar tiesa, kad Pijus Grigaitis "Naujienu" redaktorius ir ALTO sekretorius, o taip pat ir Vincas Rastenis — "Talkos" / kurią sueina net keturios giminingos grupės/pirmininkas yra p r i e š i n g i tokių rezoliucijų remimui? Ir kodėl priešingi? — Laisvosios

Lietuvos korespondentas vėl paklausė Valiuko.

— Grigaitis buvo ir tebėra priešingas tokioms rezoliucijoms. Priešastis tik viena, vintinė: dėl to, kad tos rezoliucijos išėjo ne iš Grigaitis iniciatyvos. Mes dėl to neapykštame. Priešingai. Net dekin gi. Kiekvieną kartą, kai Grigaitis mus puola, mes gauname daugiau aukų. Dėl Rastenio, tai berods jis DIRVOJE pasisakė, kad jis pritaria Grigaičiui ir esąs prieš rezoliucijas. Bet vėliau nieko nebebuvo grūdėti — tai negaliu pasakyti. Bet gi iš mūsų tautininkų darbuotojai inž. EUGENIJUS BARTKUS, dabartinis tautininkų pirmininkas VYTAUTAS ABRAITIS, TEODORAS BLINSTRUBAS ir kiti vadovaujantieji tautininkai yra vieni iš pačių svarbiausių mūsų tikslų ir darbų rėmėjų.

— Prašau perduoti mano linkėjimus LAISVOSIOS LIETUVOS redaktoriui p. Kaulėnui ir redakcinės Kolegijos nariui p. VINCUI KAČINSKUI ir prašyti juos ir visus Laisvosios Lietuvos skaitytojus remti mūsų pastangas gyvi ir rašyti žodžiu, o taip pat ir aukomis, — baigė LEONARDAS VALIUKAS.

TĖVYNĖS PAŠVAISTĖ

Rašo-S.Vidmantas

Pavadintas "TĖVYNĖS PAŠVAISTĖ" neseniai pasirodė Čikagos Aukštesniosios Lituanistinės Mokyklos 1961-62 metų moksleivių redaguojamas metraštinis. Ir reikia pripažinti, kad šis leidinys savo turiniu pilnai užsitarnauja tokio prasmingo ir daug ką pasakančio pavadinimo.

Pradedant viršeliu, kurį puošia Jaunimo Centro rūmų fasado nuotrauka, padaryta A.Keželio, S.J., iki paskutinio puslapio, teikia estetinio pasigerėjimo. Nuotrauka, kuri paryškina pavadinimo mintį, ir užrašo raidės /piešė tos mokyklos absolventas Uosis Juodvalkis/ bei jų išdėstymas, gerai išbalansuotas.

Viršelio spalvos kompozicija rami, miela akiai ir dvelkia gražią simboliką. Spaudos darbas be priekaištų; ar tai būtų kalba apie raidyną, ar foto nuotraukų ryškumą. Darbą atliko VILTIJOS spaustuve Clevelande priežiūroje tos spaustuovės vedėję ir DIRVOS redaktoriaus J.Palukaičio.

Jau pats formato parinkimas sako, kad metraštinio redakcija ir leidėjas, tos mokyklos Tėvų Komitetas, pasistengė, kad leidinys savo skambį pavadinimą pateisintų. Kalbant apie formato didį, negalima nepastebėti, kad pastarasis yra lygus LE didžiui. Toks formato parinkimas tuomi patogus, kad jį galima laikyti toje pat lentynoje, greta Lietuvių Enciklopedijos, kur šioji vieta pelnytai ir priklauso.

Metraštinio turinyje skaitytojas ras nuotraukas žymesniųjų tos mokyklos globėjų,

1962 metų laidos absolventų ir charakteringusių iš mokyklos gyvenimo, kurios vienu ar kitu būdu įgalina susidaryti vaizdą apie šią neeilinę instituciją.

Visi kiti puslapiai, kurių yra 208, užpildyti pačių tos mokyklos auklėtinių rašiniais, užsklandomis po kiekvieno straipsnio ir piešiniais. Piešiniai - daugumoje iliustracija žinomesnėms legendoms ar pačių mokinių straipsniams.

Ypač negalima praeiti patylo mis pro užsklandas, kurios skaitytojui primena gimnazijos suola, tėviškes laukus ir liaudies meną. Visa tai laimi redakcijai skaitytojo simpatijas ir jam sunku būti objektyviam vertinant šį laidinį, nes meilė yra akla, sako sena patarlė.

Metraštinį redagavo tos mokyklos mokiniai, globojant DOMUI VELICKAI.

Arčiau apsipažinus su metraščiu, susidaro įspūdis, kad kaip redakcijos nariai, taip ir globėjai, neskaitydavo praleistų valandų: vienintelis jų rūpestis buvo, kad šis neeilinis leidinys tinkamai reprezentuotų mokyklą. Tad ir neuostabu, kad kiekviena detalė rūpestingai apgalvota ir iš kiekvieno puslapio dvelkia kruopštumas - metraštinio pavadinimas TĖVYNĖS PAŠVAISTĖ nėra vien skambūs žodžiai, bet verti leidinio turinio.

Moksleivių straipsniai - kūryba labai įvairi, kaip temų, taip ir žanro požiūriu. Metraštyje skaitytojas ras ir beletristikos ir publicisti-

kos, reportažų ir dėmesio vertų studijų. Jų tarpe yra ir labai vykusiu straipsnių, kuriuos galima drąsiai talpinti laikraščių kultūrinio priedo atkarpoje. Tarp gerų straipsnių rado vietos vienas kitas ir silpnesnis literatūrinis požiūris, kurių netalpinimas pačiam metraščiui nebūtų pakenkęs.

Kiek liečia metraštyje talpinamos medžiagos suskirstymą skyriais, atrodo, redakcija neturėjo aiškaus plano. Jei redakcija rado reikalo duoti pavadinimus paskutiniams metraštinio skyriams, - logiškai - tai reikėjo padaryti ir su pirmąja metraštinio dalimi, suskirstant skyriais bent žanro atžvilgiu. Toks suskirstymas būtų buvęs naudingas ne tik mokiniams, bet ir skaitytojui. Čia reikėtų pastebėti, kad literatūriniam pasauliui nevisos savokos tą patį reiškia, kai jos verčiamos iš vienos kalbos į kitą.

Šis Metraštinis nuo mums įprastų kitų metraščių tuom skiriasi, kad statistikos davinii, tiesiogine prasme, visai neduoda. Bet tai nėra joks minusas, bet greičiau plusas. Plusas jau vien dėl to, kad skaitytojui, kuris atkreips dėmesį į šį moksleivių leidinį, nėra atimta galimybė pačiam giliau išsiginčyti. Tik užtenka suskaityti šių metų absolventų nuotraukas ir sužinai skaitytojų baigusiu šiais metais po to jau nėra jokių sunkumų pasirinkti davinii norimoms daryti išvadas. Pav.: 27% tos laidos absolventų bendradarbiavo metraštyje savo darbais 34% visų metraštyje tilpusių

straipsnių yra absolventų parašyti; jų tarpe yra absolventų parašiusių 4 straipsnius /Uosis Juodvalkis/ ir 3 po 3 straipsnius. Taipgi labai įdomu pastebėti, kad moksleiviai, kurie yra parašę daugiau nei vieną straipsnį, - jų tarpe 3 yra laimėję mokyklos skiriamas premijas. Premijas laimėjusių tarpe galima rasti ir gana darbščius, pav. Kristina Grabauskaitė /7B kl. ne absolventė/ parašė metraštinio redakcijai priimtinus penkis. Negalima praeiti patylo mis nepastebėjus, kad tie, kurie rado laiko ir sugebėjo parašyti keletą straipsnių, nesibijoję liesti kietų problemų, kaip tai matematinių ar filosofinių. Taip galima būtų šią įdomią statistiką tęsti toliau, kuria remiantis būtų galima daryti daug sakančių išvadų. Bet viena neabejotina išvada - tie, kurie netingi, randa laiko viskam!

Netenka abejojoti, kad tie mokiniai, kurie rašė matematikos temomis "SKAIČIUS, VADINIMAS "i" - Uosis Juodvalkis arba "SKAIČIUS py" - Milda Pakalniškytė, apie šiuos dalykus žini" sėmėsi kitur, bet ne lituanistinėje mokykloje. Ir štai, tie du jaunuoliai dra-

siai mėgina kita kalba įsigyti žinias išreikšti raštu lietuvių kalboje.

Būtų galima žymiai daugiau pasakyti apie šio metraštinio redakciją ir bendradarbius, bet tada tektų kalbėti apie atskirus straipsnius ir vėl naip ar kitaip juos vertinti, bet tai nėra šio straipsnio tikslas.

Kai palygini du jau anksčiau pasirodžiusius mokyklos metraščius "GINTARAS" ir "SAKALŲ KELIAIS", galima neabejojant teigti, kad pastarasis daugeliu požiūrių yra pranašesnis už pirmuosius du. Tai irgi yra aiškus įrodymas, kur daugiau dėmesio kreipiamas vien mokyklos vadovybės ir Tėvų Komiteto, bet ir platesnės lietuvių visuomenės, to išvadą pasiekti žymiai geresni rezultatai.

Metraštinį "TĖVYNĖS PAŠVAISTĖ" redagavo Č.A.L. Mokyklos mokiniai: MYKOLAS DRUNGA, KRISTINA GRABAUŠKAITĖ, VYTAUTAS NAKAS, MILDA PAKALNIŠKYTĖ ir BIRUTĖ ŠLAJUTĖ. Metraštinio globėjas - DOMAS VELICKA. Išleido Tėvų Komitetas, spaudė VILTJOS spaustuve.

Metraštinio adresas: 5620 So. Claremont Ave, CHICAGO 36, Illinois, USA. Kaina nepažymėta.

Dr. Vidūno LAS skyriaus išvykoje GINTARO vasarvietėje. Iš dešinės į kairę: Sąjūdžio pirmininkas Dr. V. Misulius, Dr. Vidūno sk. vicepirmininkas S. Grigaravičius, Vietininkijos Valdybos vicepirmininkė S. Kaulėnienė, Dr. Vidūno sk. sekretorius K. Radvila, išvykos pobuvio šeiminkė organizatorė S. Radvilienė ir LL redaktorius A. J. Kaulėnas. Foto: V. Kašinsko

VISŲ RŪŠŲ DRAUDIMAS

AUTOMOBILIŲ, GYVYBĖS, NELAIMINGŲ ATSTIKIMŲ, GAISRO, LIGONINĖS,

THE TRAVELERS

DRAUDIMO BENDROVĖJE IR VISOJE EILĖJE KITŲ BENDROVIŲ

Dėl namų pirkimo ar pardavimo patarnavimo ir dėl visokių draudimo reikalų pamatykite ir pasitarkite su patyrusiais dėl sąžiningo atsakymo -

JUOZAS BACEVIČIUS

BELL - VARPAS REAL ESTATE IR APDRAUDŲ AGENTORA

6455 So. Kedzie Ave.

Chicago 29, Ill.

PRospect 8-2233

Notary Public

9-oji tąsa

Ir ištikrųjų prasidėjo! Kulkosvaidis tai ne automatas. Kelias trumpas serijas suspėja paleisti Vėjelis, kai į kovos ugnį įsijungia ir mūsų su Bosu valdomas sunkusis kulkosvaidis, Boso jau praminatas "didžiūnuju ruskeliu".

Triukšmas pragariškas! Aš guliu ties kulkosvaidžio kaspais ir juos tvarkau. Mašina juos rite rija ir mūsų turimoji atsarga greitai išsibaigia.

Vieskelis pilnas dulkių... o mes paskendę ne vien dulkėse, bet ir parako kvape. Jis troškus... Bet vėjas pamažu dulkes neša į šalį ir mes vėl gerai matome apšaudytąjį plotą, net iki pat turgavietės, nors ten, tarp namų, mūsų kulkų sukelti dulkių debesys ne taip jau noromis sklaidosi...

Bolševikų būrelis jau nebematome. Du ar trys, sunku šia įmatyti, guli vieškelyje. Iš griovio irgi kyšo kelios galvos, bet dauguma, matyti, bus susislapsčiusi už namų.

Toji tylos pertrauka nebuvo ilga. Prasideda šautuvų ugnis ir ji tokia tiršta, kad atrodo, jog šaudoma iš visur ir visų! Mes nešaudome. Gulim griovyje ir stebime, o miestelyje tikras ugnies pragaras. Ką jie šauda, ką jie mato, - tik jie vieni ir nežino...

Slinkusi nuo kapinačių partizanų vora jau pasiekė mus. Išnaudodami padėtį, kad į mus niekas nešauda, vora skirstosi į dvi dalis ir perbėgimais artėja prie pirmųjų trobų. Tuo laiku turgavietėje pasirodo sunkvežimiai! Jis nestovi, bet visų greičiu, lydimas dulkių kamuolio, artėja į mus!

Ruseliai, matyti, nori išsimušti iš miestelio, nes junta, kad yra pasupti.

- Ugnis! - girdžiu priklausantį ilgūno balsą ir ištikrųjų subilda pragariška ugnis!

Mano ausis pirmą kartą gyvenime girdi taip arti ir taip koncentruotą šautuvų, automatų ir kulkosvaidžių ugnį.

Aišku, sunkvežimiai išsimušti iš apsupto miestelio nepavyksta: jis riedėdamas visu greičiu staiga pasuka iš kelio, atsimuša į vartus ir apvirsta. Dar kelios sekundės ir tiršti dūmų kamuoliai uždengia sunkvežimį nuo mūsų akių: nebematome nei sunkvežimio, nei kelio ir nei turgavietės.

Ilgūnas nedelsdamas komanduoja miestelio puolimą.

Išsidriekiamas vilnini ir šuolis po šuolio puolame. Aš pasiimu su Bosu ir Vėjeliu. Dabar šalia manęs yra bent trys partizanai, bet aš jų veidų nepriimu; jie man nematyti.

Rusai labai stipriai tebešauda, bet kulkų žvimbisio negirdime, matyti jų ugnis vis dar tebėra nukreipta į paežerę.

Sunkvežimis pleškėdamas dega ir mes turime dar giliau išsukti iš kelio į daržus, aplenkiant trobas.

Atsiranda prie mūsų būrelis ir Ilgūnas. Jis nori mane sustabdyti ir neleisti kartu su kitais vyrais pirmyn, aiškindamas tai mano nepatyrimu ir galimu neatsargumu. Mane sumania pyktis ir sunkiai valdydamasis atsikertu, kad kur bus visi vyrai, ten būsiu ir aš. Ilgūnas nusišypsuoja ir įtikintamas manuoju užsispyrimu, be-sitraukdamas į kitą pusę, įsako mums dar giliau aplenkiant degantį sunkvežimį, nes ten gali būti ir likusių gyvų rusų.

Ilgūnas dingsta už pirmosios trobos, o mes pasukame į daržus.

Juokinga, bet kol kas niekas į mus nešauda...

Vienas po kito, o tų pilkų žmogysčių pilni pakluoniai, perbėgimais artėjame turgavietės ir šventoriaus link.

Vis dar prieš nematome, nor kairiau nuo mūsų jau yra užsimezgusi karšta šautuvų ir granatų ugnis.

Lietuvos Milžinai

Kovojančios Lietuvos Partizano atsiminimai

IS NETOLIMOS PRAEITIES Tikrų įvykių apžvalga

re.

Sunkvežimis pleškėdamas dega ir mes turime dar giliau išsukti iš kelio į daržus, aplenkiant trobas.

Atsiranda prie mūsų būrelis ir Ilgūnas. Jis nori mane sustabdyti ir neleisti kartu su kitais vyrais pirmyn, aiškin-

damas tai mano nepatyrimu ir galimu neatsargumu. Mane sumania pyktis ir sunkiai valdydamasis atsikertu, kad kur bus visi vyrai, ten būsiu ir aš. Ilgūnas nusišypsuoja ir įtikintamas manuoju užsispyrimu, be-sitraukdamas į kitą pusę, įsako mums dar giliau aplenkiant degantį sunkvežimį, nes ten gali būti ir likusių gyvų rusų.

Ilgūnas dingsta už pirmosios trobos, o mes pasukame į daržus.

Juokinga, bet kol kas niekas į mus nešauda...

Vienas po kito, o tų pilkų žmogysčių pilni pakluoniai, perbėgimais artėjame turgavietės ir šventoriaus link.

Vis dar prieš nematome, nor kairiau nuo mūsų jau yra užsimezgusi karšta šautuvų ir granatų ugnis.

- Jie jau susitiko, - keistai šypstelėjęs kalba šalia manęs pritūpęs vyras ir ta pačia akimirka visai netoli mūsų sausai sutrata keli automatai... Aš kaip gulėjau, taip ir tebeguliu, bet mano nepažįstamasis bičiulis vis dar keis-tai tebesišypsuoja ir žiūri į mane...

Mane sukrečia jo akių keistumas, dar didesnis susigūžimas ir tas šypsny savotiškai neįtikinamas. Žaibu man smogia mintis - jis yra sužeistas! Tai buvo labai trumpa, bet baisi akimirka... Matau kai iš jo burnos, pro vis dar besišypsantį lūpas ima tekėti skaisčiai raudono kraujo dvi juostelės... Jos leidžiasi nuo lūpų kampų į smakrą ir lašais laša ant krūtinės...

Aš negaišau. Tai buvo tik sekundės: dar labiau glaudžiuosi prie krūmo ir net nežinodamas taikinio, paleidžiu kelias automato serijas. Kiti mūsų bičiuliai, matau, šauda į namą. Nukreipiu ir aš savo ugnį į langus ir rūtų darželį. Akimirka atsiskūdo į sužeistąjį... Jis dar vis tebe-

klupo, bet jo galva svyra vis žemyn ir žemyn, kol pamažu susmunka ant žemės.

Aš nežinau kas man daryti! Baisiai neįjauki minutė. Dairausi į kitus kovos draugus, bet jie abu, arčiausiai esą manęs, labai užsiėmę... Bandau jiems šaukti:

- Jis sužeistas!

Nežinau ar jie girdi mane, bet vienas iš jų, naudodamasis trumpa ugnies pertrauka, pašoka, bėga į namų pusę ir rodydamas man ranka, sušunka:

- Netupė! Pirmyn!

Mes padarome gal kokius du dešetus žingsnių ir sukrename po vyšniomis.

Dabar aš ir vėl jam aiškinu, kad palikome sužeistą bičiulį, ką daryti?

- Žiūrėk dabar iš ko duoną valgai, - gan piktai atkerta užkalbintasis. Rasime ji po kautynių...

Mūsų kalbą nutraukia vėl nauja serija šūvių, kurie aiškiai ateina iš langų... Kulkos šniokšdamos čiažo lapus, kapodamos čia pat po vyšniomis stovinčių alvų krūmų šakelės... Pasitaisau pozicijoje ir pamirštu apie sužeistą kovos draugą. Seku langą. Man kaž koks vidujinis balsas sako, kad čia nesaugu, kad reikia artėti prie namų ir kad tik tada būsiu saugus, kai atsidursiu prie pat sienos...

Noriu tai pasakyti savo bičiuliui, bet jo jau nebėra! Jis dinga tarp krūmų... Čia pirmą kartą pergyvenu keisto neįtikinamo jausmą. Nenoriu būti vienas!

Dairausi. Už medžio mano pozicija nėra bloga. Sutrata vėl šūviai... Taip, tai mano bičiulis. Dabar aš jį matau, jis stovi kiek atokiau nuo manęs, užsiglaudęs už storoko medžio. Vėl pertraukėlė... Mū-

JIE IR VĖL LAIMĖJO

Amerikos vyriausybė šiais metais išvystė nepaprastai didelį politinį ir ekonominį spaudimą prieš Vakarams draugišką Boun Oum Laoso vyriausybę, pagaliau atsiekė savo tikslo - priverstė eiti į koaliciją su komunistais. Tuo būdu 1961 birželio 4d. Vienoje duotą Nikitai pažadą Kennedy ištesėjo...

Birželio 12d. Laose buvo sudaryta taip vadinama "neutrالية" koalicinė vyriausybė, kurios priedangoje, šis nors mažas, bet strateginiu atžvilgiu labai svarbus pietryčių Azijos kraštas, faktinai perleidžiamas komunistams.

Maskva ir Peipingas, žinoma, tuo labai patenkinti ir savo džiaugsmo neslepia nei spaudoje, nei radijo pranešimuose. Chruščiovas ir raudonosios Kinijos premjeras pasiuntė širdingus sveikinimus naujam Laoso min. pirmininkui princui Pouvanne Phouma, telegramomis buvo pasikeista, šių laidotuvių proga, ir tarp Maskvos, Vašingtono ir Londono...

Naujojoje Laoso vyriausybėje iš 19 ministerių 4 yra tikri komunistai, 11 "neutrالية" ir tik 4 provakariečiai. Dauguma visiškai aiški, nes "neutrالية" pagalba komunistams yra visai "aiški".

Labai įdomu, kad Maskvos radijas, besidžiaugdamas šiuo laimejimu, nuoširdžiai pataria Vakarams ir visas kitas problemas spręsti šiuo ar panašiu keliu... Drąsos ir išsumo, juoktis iš Vakarų, kurie savo užsienio politika dažnai to ir nusipelnė, komunistams tikrai netruksta. Vadina, - eikite ir toliau tokiu pat "išminties" keliu, užleidinėkite teritoriją po teritorijos, ieškokite nuoširdaus sugyvenimo ir kultūrinio bendradarbiavimo su mumis, o mes jus už tai pagirsime, šaltojo karo įtemptus jūsų nervus kiek apraminsime ir savo tikslą ir be karo atsieksime.

Juk šiandien visiems yra aišku, išskyrus gal tik dabartinę Kennedžio administraciją, ką reiškia tokios "neutrالية" koalicinės vyriausybės. Tai yra ne kas kita, kaip minėtas viršuje, tas vadinamas "priešpaskutinis" aktas perduoti kraštą į komunistų rankas. Tuo tarpu Vašingtono atsakingi politikai ir net pats prezidentas pareiškė, kad tokios koalicinės vyriausybės sudarymas "duoda padėsinančių vilčių"...

Tai "neutrالية" vyriausybė netrukus vėl bus pradėta teikti 3 milijonų dolerių mėnesinė parama, kuri buvo nutraukta provakariečiųskai

Rašo: J. Kadagys

Laoso vyriausybei. Tai visai mūsų nestebinti. Amerika juk jau visa eilė metų kai remia kai kuriuos komunistinius ir "neutrالية" kraštus ir tuo stiprina tarptautinį komunizmą, kuris minta iš Amerikos mokesčių mokėtojų. Mat Vašingtone kai kam netruksta vaikiško naivumo tikėti, kad, Ni-

kitos žodžiais tariant, ir vėžį galima išmokyti švilpti, o kitiems - komunistinio gudrumo užmaskuoti dirbti ne Amerikos, bet Maskvos naudai.

Pažiūrėkime ką kalba tie, kurie Vašingtono politikų galvosenoje teikia tiek daug "vilčių". Štai, naujos koalicinės vyriausybės galva S. Phouma, naujos vyriausybės sudarymo proga nepagalėjo karčių žodžių Vakarams. O tikras - nukelta į 7 puslapį -

IŠVYKA Į 'GINTARO' VASARVIETĘ

Birželio 16-17 dienomis, Čikagos II-asis Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Dr. Vidūno vardo skyrius turėjo gerai organizuotą ir gražiai praėjusią išvyką savo nariams ir bičiuliams į "Gintaro" vasarvietę, esančią Union Pier, Michigan val-

stijoje. Išvykoje dalyvavo apie 40 lasiečių ir svečių, jų tarpe iš Detroito atvykęs Sąjūdžio pirmininkas Dr. V. Misiulis ir Detroito LAS sk. pirmininkas A. Žiedas.

Oras buvo labai palankus išvykai, pasimaudyta, pasikal-

Lasiečiai gražiamie GINTARO vasarvietės parke. Iš kairės: S. Radvilienė, V. Kačinskis ir S. Kaulėnienė.

Dr. Vidūno LAS skyriaus organizuotos išvykos į "Gintaro" vasarvietę energingoji šeimininkė S. RADVILIENĖ ir JAV. Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Vietininkijos Valdybos pirmininkas Bruno Macianskis. Foto: V. Kačinskis

bėta, paposėdžiauta. Vakare, vasarvietės gražioje svetainėje, susirinko visi vakarienei-pobuviui, kuri atidarė skryliaus valdybos vice-pirmininkas S. Grigaravičius, pakviesdamas svetį iš Detroito - Alfonsą Žiedą praveisti pobuvį.

Užkandžiaujant prie skonin gai ir gražiai paruoštų stalų /tikras nuopelnas energingos ir sumanios panašių parengimų vadovės - S. Radvilienės!/, pirmas į susirinkusius prabilo Sąjūdžio pirmininkas Dr. V. Misiulis. Po jo dar kalbėjo LL redaktorius A. J. Kaulėnas, Čikagos I-ojo LAS skyriaus pirmininkas J. Gudaitis ir svetys - žurnalistas

Valentinas. Sekančią dieną susirinkusieji /sekmadienį/ susilaukė atvykusio iš Čikagos LAS Vietininkijos Valdybos pirmininko Br. Macianskio, kuris dėl tarnybinių reikalų negalėjo atvykti išvykos pradžiai - šeštadieniui.

Visi susirinkusieji buvo dėkingi Vidūno vardo skyriaus Valdybai už surengtą ir gražiai praveistą išvyką, tikėdami, kad naujo LAS šeimos nario - Dr. Vidūno energinga skyriaus Valdyba ir ateityje sudarys progas taip gražiai ir naudingai pabendrauti visiems didžiosios Sąjūdžio šeimos bičiuliams.

S. Vik-

LIETUVIŠKA APDRAUDŲ AGENTŪRA

Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos - asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms. Laisvas pasirinkimas kompanijos ir apdraudos rūšies. Nemokamas patarnavimas ir informacija. Valstybės patvirtintos kainos. Smulkesnei informacijai gauti skambinkite, rašykite, užikite:

JONAS KIRVAITIS

INTERSTATE INSURANCE AGENCY

6108 S. Ashland Avenue

Chicago 36, Illinois

Telef.: WA1brook 5-5671

sų žvilgsniai susitinka ir jis kažką rodo ranka pirmyn. Nesuprantu jo ženkliu prasmės. Argi jau reikia pulti?

Negaliu apsispręsti kas man būtų darytina... Vėl mūsų akys susitinka ir jis man ženkla išskina, rodys man granatą.

Dabar supratau. Mano padėtis ištikrų yra gera pulti namus rankine granata. Aš esu alyvų krūmė, visai netoli namų. Neilgai truko susitarti - supratau ko nori iš manęs. Išsiimu granatą, jis rodo iškelę nykštį, kad gerai ir atida ro ugnį į langus!

Po kelių sekundžių aš išsi-veržiu iš tirštų alyvų krūmo ir mano bičiuliui vis tebešaudant, stipriai pasilenkęs bėgu prie namų.

Aš pasiekiu! Negaištu. Jis nustoja šaudyti - tai momentas! Parengiu granatą ir metu vidun.

Sekundė, dvi ir ten viduje sprogimas. Dabar ir jis jau šalia manęs. Vėl parengiam po granatą ir vėl metame vidun. Stovime prisiglaudę prie sienos laukdami sprogimų. Jie subilda!

- Pirmyn, - patraukdamas mane už rankovės sušunka nepažįstamasis partizanas ir mes įbėgame į kiemą.

Jame nieko nėra. Namus paliekame ramybėje, kur iš visų langų tebesiveržia dulkių kamuoliai ir jokių gyvybės garų negirdėti. Perbėgame prie kiemo ir pritupame prie klėties kampo.

- Pirmyn, - vėl kartoja partizanas ir mes įsmunkame į sekančio gyventojų kiemelį ir sodeli.

Susidaro tartum kokia pertrauka. Mes abu gerokai uždu-se... Čia man vėl prisimena sužeistą mūsų draugas ir

tai primenu jam. - Mačiau, - nurydamas nuo uždusimo seilę kalba jis, - jis žuvs, - ir po pauzės prideda: - Mirė. O mes eikime pirmyn. Mums reikia pasiekti šventorių....

Mes vėl seliname sekančių namų kryptimi. Či šventoriaus tvora čia pat ir priešas gali būti sutiktas kiekvieną akimirka.

Nuo šūvių net galva sukasi ir sunku beatskirti kur ir iš kur jie ateina. Viena tik aišku, dabar į mus niekas nešauda, tad perbėgame į sekančio ūkininko daržą. Čia sutinkame ir daugiau puolėjų. Už to sekančio namo, aiškina vienas iš man nematytų partizanų, matyti koks jų vyresnysis, dėvis šaulio uniforma, yra šventoriuje įsistiprinę rusai. Tarp jų ir mūsų esanti rąstų krūva, gal kokį 30 metrų atstume nuo šventoriaus tvoros - mums reikia tuos rąstus pasiekti ir iš ten jau bus šventoriaus puolimui išeities taškas.

Mes visi slenkame daržu iki tvoros. Iš čia matome tą rąstų krūvą ir šventoriaus akmeninę-mūrinę tvorą.

Dabar, nuo mūsų dešiniau yra vieškelys, vedantis į turgavietę, o ir pati turgavietė vos už keliolikos metrų. Priešais - didaka rąstų krūva ir šventoriaus, dešiniau - daržas, pieva ir ežeras. Aišku, kad šventoriaus puolimai mums būtina reikia pirma pasiekti tuos rąstus, kurie yra ne taip jau arti ir nepatogiai pasiekiami: mus skiria gan pliko, vien žolėmis apžėlusio, lauko gerokas 100 metrų, kurie šventoriaus gynėjams rusams, aišku, bus patogi dirva mus skinti. Bet priejimas prie šventoriaus nėra patogus ar pato-

gesnis ir iš kitų pusių. Nuo ežero - pakalnė ir plikas laukas. Iš fronto - turgavietė. Kita pusė dengiama klebonijos pastatais, kurie, nėra jokios abejonės, jau senai rusų užimti.

Čia vėl susidaro mažiukė pertrauka, - partizaninės jėgos dėstėsi paskutiniam puolimui, o rusai, apglūsinti pirmųjų nepasisekimu, tylėjo ir laukė.

Atsirado pas mus ir Ilgūnas. Vadovybės paskutinieji pasitarimai buvo baigiami, kai staiga nuo ežero pusės pamatė tris partizanus, kurie dengdamiesi krūmais artėjo į tą rąstų krūvą. Kai mes juos pamatėm, jau buvo per vėlu Ilgūnui juos sustabdyti, nes šūk telėjimas galėjo tik greičiau atkreipti rusų dėmesį, o partizanai dabar buvo rusams pulkus taikinyes, nes slinko tik žolėmis apdengtu lauku!

Šventoriaus tvorą dengė dekoratyvinių medelių viršūnės ir mums iš čia buvo sunku įmatyti, ar rusai seka mus ir juos, ar ne.

Bet tuoj išgirdome: jie sekė drąsuolius ir šūvių garais, tiek nuo šventoriaus tvoros, tiek iš mūsų ginklų, beveik vienu kartu prabilo ir susimaišė vėl į vieną galingą triukšmą... Mes dengėm artėjančius partizanus, o rusai atkakliai stengėsi juos likviduoti....

Visi trys pašoko ir šaudėdami puolė į rąstų krūvą, kuri dabar jiems buvo vienintelė uždanga ir išsigelbėjimo viltis.

Mes matome, kai vienas iš bėgančių mūsų ginklo draugų suklumpa ant žemės... Kiti du vis bėga ir šauda į šventorių. Nuo kelio pusės mūsų ugnį palaiko atsiradęs ten kulkosvaidis... Vyrai pasiekia

rąstų krūvą, o vienas iš draugų bando šliaužti, bet jo jėgos matomai silpsta...

Ilgūnas atsisuka į mus ir sušunka:

- Dabar, vyrai, mūsų eilė!

Laukti nereikėjo. Visi kaip vienas išbėgėme žaibo greičiu Kojos lengvos, kaip stirmos ir aš pralenkiau bėgančius draugus. Sužeistasis partizanas bando šliaužti ir mes su Ilgūnu jį pagavę už pažastų pri-nešame prie rąstų.

Trumpa, bet audringa minutė ir vėl mes visi krūvoje, šiuo kartu prie rąstų.

Mano šaltakraujis bičiulis tvaresto sužeistąjį, o mes, pasirinkę patogesnes šaudymo pozicijas, atsisėdome šventoriuje esantiems rusams.

Mūro tvora dabar jau visiškai nebetoli ir mes net matome kaip mūsų ir kitų ginklo brolių kulkos atšokdamos nuo apkerėjusios tvoros akmenų ir plytų taško žvirgždą į visas šalis.

Rusai sutupdomi už tvoros. Mūsų, ypač gerai pastatyto kulkosvaidžio nuo kelio pusės ugnis tiršta ir taikli ir jiems nebėra galimybės iškišti galvų iš už tvoros. Bet jie atkakliai ginasi granatomis ir jos viena po kitos skrenda iš už mūro tvoros į mus. Deja, nei viena nepasiekia mūsų ir tik kai kurios atsimušė į aną pusę rąstų krūvos, nepadarę daug mums jokios žalos.

Čia antrą kartą šiandien juntū tą parako kvapą ore ir kažkokį aitrų sprogusių granatų smilkalą...

Ilgūnas pamoją ranka gulinčiam šale jo partizanui ir jie dingsta kelio link vedančiuose krūmokšniuose. Netrukus iš ten pakyla į orą skaisčiai raudona raketa, kuri virpėdama ore sprogstą į šim-

tus gražiausių raudonai degančių žvaigždžių... Tai buvo ženklas galingam "valio", kuris skrido iš visų pusių: šaukė mes visi čia prie rąstų esantieji, šaukė mūsų vyrai nuo paežerės, nuo turgavietės... Prsidėjo galutinis puolimas - ataka paskutinio rusų bastijono - šventoriaus.

Tai truko neilgai. Pagaliau kas žino kiek, bet mūsų ataka iki šventoriaus jau neišsaukė rusų pasipriešinimo, mes be kovos ir be pavojaus pasiekiamė mūro tvorą. Ji nėra aukšta ir mes ją lengvai nugalime.

Mes jau šventoriuje! Čia jau pilna partizanų! Rusai užsidarę bažnyčioje, bet jokio atsisądymo, jokio garso iš jų nebegirdėti.

Atsiranda ir Ilgūnas. Jis rankos mostu sustabdo vyrų pasirengimą veržtis į bažnyčią ir komanduoja:

- Dabokite varpinę ir langus! Bažnyčios nepulti! Visur didžiausias sujūdimas: čia netoli du sužeisti ruseliai, keldami rankas aukštyn, bando kluptis, ten - varomas vienas vienmarškinis burliokėlis... Žodžiu, netrukus šventorius išvalomas nuo rusų ir lieka tik postai saugą bažnyčios duris ir langus.

Man nebebuvo kas čia veikti, o širdis taip traukė pamatyti mano brangiuosius: motiną ir brolių, nes puikiai žinojau, kad jie turi būti arba čia - turgavietėje prie bažnyčios, ar mokyklos kieme... Bet mane ties šventoriaus vartais sustabdo Bosas.

- Bus daugiau -

Iš istorijos ūkanų

Tęsa iš 2-ojo puslapio

kia kita kalba negali būti jos pakaitalu. PRATA MUTIA-etruskiškas pavadinimas. Mutini, Putini-jų vardai.

LŽV turim: Mutas bžk. Dėl TUTINI LŽV yra: Titonai, Tytuva, Tytuvėnai ir Tytavenai, Tytėvenai. NAEVIA porta-etruskiškas pavadinimas. Naevius-lotynų poetas pirmojo karo su pūnais metu. LŽV turim: Naiviai km. ir Naiviai gst. NENIA/dei vė/ Nenia-etruskiškas šeimos vardas. LŽV yra: Nena up. Nenu-pė up. Pavardės - Nenys, Neniš. kis. NUPHRUNA-etruskiškas moters vardas. LARIS PAPATH - NAS, etruskiškas vardas. Ten pat minimi ir kiti etruskiškieji vardai: Velznach, Mastarna ir Mar-co Camithlnas, buvęs pasekėjas brolių Vypinas VI amž. pr. Kr. sukėlusį Romoje maištą. Papathnas vardas man primena lietuvišką pavardę Papučka. Velznach/Velznak/ primena iš LŽV kaimą Velžys, LAV - Velžių dv. km. ir Velželių km. Jie gi visi krūvoje įtaigoja kilmę Anglijos vietovių vardo WELSH ir Wales, apkalbėtus šnekant apie PICTS žmones. PERNA -etruskiškas vardas. LŽV - Pernarava ir pavardė - Pernaravičius. PETHRA - PETRONI -etrusko kapas. Pavardė - Petronis. PYRGI - Etrurijos senovinis Agyllos uostas ir miestuko vardas. PIRGO, Priamo, Trojaus karaliaus vaikų auklė, kuri Trojai kritus, kartu su Aeneju apėjo Troją. PLAVE/Plave/etruskiškas vardas, romėniškai - Plavius. Etruskiškai turėtų būti rašoma PLAVE, bet aš užtikau parašyta PLAVE, todėl ir pakartoju užrašymo klaidą. LAV turim: Plavėnai km. Pladiškių km. /gal turė-

ty būti Plaviškių km?/. FLACCUS /Placcus/-romėniškas vardas. POLOCK, dabartinis Rusijos miestas, pirmiau priklausęs istorinei Lietuvai. LŽV turim: Plučiai bžk. Pavardės: Placius, Placiukas, Plackaitis, Plekaitis, Plečkaitis. POMETIA SUESSA, Pometii, Latium'o Volsci miestukas. LAV yra: Pomituvių km. ir dv. Mituva up. POMPALIUS NUMA, antrasis Romos karalius, etruskas. Pompilia, antrojo Romos karaliaus NUMA duktė. POMPEII, senovinės Italijos miestas 79 m. prieš K. išsiveržus ugniakalniui Vesuviui, lavos buvo užpildas kartu su kitu miestuku -Herculaeum. LŽV yra: Pampėnai, tarmiškai-Pumpėnai mst. -kas reiškia kad vardas jau sumodernintas nuo žodžio "pampti" ar "pampėti". POMPONIUS - Numa tėvas. POPILIA - Romos gimnės etruskiškas pavadinimas. LŽV turim: Papilys mst. Papilė. Pavardė - Popelis. PULLENAS -etrusko antkapis. Jame atvaizduotas labai riebus ir storas asmuo-figūra, spėjama, kad tai esanti figura magistrato aukšto pareigūno. Pavardė - Puleikis. PUMPU -etrusko vardas. Pumpus, etruskiška forma vardu Pompeius. LAV yra: Pumplių km. Pupoli-gsts. R2. PURNA -etrusko vardas. LŽV yra: Purviškiai. Atrodo, turėtų būti Purnišiai. Turime ir Purvupe /E2/, atrodo, kad turėtų būti Purnupė. PUSNA-etrusko vardas. LŽV turime: Pusnė bžk. Pusnė up. o LAV yra: Pusnės km. Pusonių km PUTA /deivė/-tai etruskiškas žodis. LŽV turime: Putiškė up. LAV - Puteliškių km. Putiškė up. LAV - Putnagių km. READA ar REDA, manoma, kad

LAS Čikagos II-ojo skyriaus suorganizuotos išvykos į GINTARO vasarvietę dalis svečių - dalyvių. Foto: V. Kačinsko

tai romėniškas žodis ir reiškia romėnišką vežimą ant keturių ratų žmonėms vežioti, bet tikroviškai tai etruskiškas žodis, nes išvestas iš lietuviško žodžio "rieda". Mat, vežimas arba rytų aukštaičių tarpe - "rotai" - rieda važiuojant. ROTA lotyniškai reiškia tą patį, ką ir lietuviškai/atseit-pelagiskai/ - "rotas". Lotyniškas ROTARE-suktis, išvestas iš ROTA. Iš etruskiškas pelagų /ir lietuvių/ žodžio "rieda", lotynai nemokėdami ištarti švariai diftongą "ie", padarė "Reda", o informaciniai šaltiniai tvirtina, kad tai "romėniškas vežimas ant keturių ratų", atseit, ir pats žodis romėniškas. Tikrovėje kitaip būta. Rotai ir rieda /reda/turėjo

atsirasti daug pirmiau, nei patys romėnai. Kadangi visų tvirtinimu, etruskai "išstūmė umbrus", tai ne etruskai buvo "rota" ir "reda" išradėjai, bet kitoki pelagai. Gal sabinai, spėjama kilę iš lake-demonėnų, įėjus prileisti, kad ne umbrui. Tuo būdu romėnams "reda" atrodė jau vežimo vardu, bet ne veiksmažodžiu "rieda", tiek daug buvo praslinkę laiko nuo jų idėjų ikūnijimo RALLUM, Rallus - mažas kas-tuvėlis, pritvirtintas prie botkočio galo, kad artojas po ranka turėtų įrankį nukrapštyti prilipusių žemių nuo arko norago. Iš čia turėjo kilti lietuviška pavardė Ralys. RATUMENA -tai vardas /gal taip pramintas/ milžiniško sudėjimo asmens, laimėjusio labai svarbias arklių lenktynes su dviračiais/biro-ta/-angliškai -charrioteer. Išėitų: Ratų Menas. REIGNA -LŽV turime: Reikya ež. Pavardės - Reikenis, Rekas, Rekus. REMZANA - LAV turime: Remezu km. Pavardė - Remeza. RESNA -LŽV - Rezna bžk. Rezna ež. RETINA - papėdėje to paties kalno, ir gal būt arčiau jūros, nei dabartinis kaimas Resina, stovėjo RETINA, buvusi laivyno stotis-uostas, kaip sužinome iš Pliny'o. Jo dėdė iš ten gavo pirmą žinią apie - tąsą sekančiam puslapyje-

VARDINIO KLYSTKELIO PAVYZDYS

J. Jakštas

Man itin įdomu buvo skaityti paskutinis /12/LL numeris, kur mano pastabų palieštas p.L. Mikšys ir dar du talkininiai kaitaliojė. Laikydami beprasmišku dalyku vesti toliau po lemiką, tenkinuosiu vien pridurdamas, jog L. Mikšio ilgieji rašiniai prasilenkia su mokslo pagrindais ir pramiešti svajo nemis. Juk mokslai, kaip istorija, proistorė ir kalbotyra yra pasiekę tam tikrų duomenų, kurie turėtų būti paisomi. Jie turėtų būti pirmiausia pažinti ir tik po to tyrinėjimai tęsiami.

Geras pavyzdys, kaip L. Mikšio originalumas "nubraukia" pripažintus mokslo duomenis yra jo Pabaisko vardo aiskinimas /LL.11/.

Pasigriebęs etruskišką kamieną pap /išvestą iš Pabijų vardo/, pritaiko jį keliems lietuviškiems vietovardžiams, tarp jų ir Pabaiskui. Čia autorius nesutinka su LE, kur vardas vedomas iš lenkiško žodžio po-bojewisko.

Gal būt p.L. Mikšys teisus, neigdamas Pabaisko vardu lenkišką kilmę, tačiau jis klysta, kai jį visai nuslavinia ir su-lietuvinia ar suetruskina. Iš-tikrųjų, slaviška to žodžio kilmė neabejotina. Ji visai derinasi su to meto Lietuvos valstybine kalba, kuri buvo slaviška. Kaip valstybiniuose aktuose ir lietuviški vardai buvo rašomi slaviškomis formo-

mis, taip ši bažnyčia, įkurta D. Kunigaikščio /Zigmanto Kęstutaičio/ aktu, gavo slavišką pavadinimą. Būtu įdomu patirti koks jai pirmkštis vardas duotas fundaciniame akte. Greičiausiai jis buvo slaviškas, o ne lenkiškas, kaip dabar sakoma /ir ne gudiškas/. Aplamai mes perkeliam moderniškas sąvokas į XV a., kai kalbame apie anų laikų seną slavų, lenkų ir gudų kalbas. Šis skirtumas radosi vien sulig rašomąja kalba, ko XV a. dar nebuvo. Štai pagal L. Dambriūną /LE. XIV. - 415/ lenkų rašomoji kalba tesudaryta XVII a. O gudų turėtų būti dar vėliau. XV a. tebuvo visokie slaviški dialektai, kurie ir Lietuvos D. Kunigaikštijoje tesimaisė. Iš jų ir Pabaisko bažnyčia gavo vardą.

Be reikalo p.L. Mikšys Pabaisko žodžio senumui ir lietuviškumui įrodyti griebiasi ju vadinamo dvaro vardo. Iš tiesų, kokių 2 km. atstu nuo Pabaisko miestelio buvo iki pastutinių laikų jo vardo dvaras. Bet tas dvaras kadaise pri-klausė bažnyčiai ir, matyti, 19 amž. bus rusų nusavintas. Dar mano tėvo atminime jis pri-klausė rusų generolui, kuris jį bus gavęs iš caro malonės. Tik apie 1900 m. tą dvarą nu-pirko LE minimas Olševskis. /Rusai išvežė jį į Sibirą per 1941 m. birželio trėminus/. Tat, dvaras tegalėjo atsi-rasti sulig bažnyčios įkūrimu ir karališkos fundacijos

aktu. Kadangi dvaro laukai driekėsi bažnyčios aplinkoj ir jis pats buvo bažnyčios nuosavybė, tai jam pastarosios vardas duotas.

Pažymėtina, kad bažnyčia pridurta tiesiog prie Skapiškio kaimo. Matyti, šis kaimas jau buvo anais laikais, kaip rody-tų kad ir jo senos kapinės šalia čia pat esamų parapijos kapinių. Atrodo, būtu buvę natūralu pavadinti bažnyčią to kaimo vardu. Bet to nepadarėta greičiausiai dėl jai skirtų ypatingo tikslų: būti čia pat įvykusio mūšio paminklu. To paties mūšio atminimui ir pro bažnyčią tekantis mažas upeliukas pavadintas lotyniškų vardu - Victoria, išvirstęs žmonių kalboje į Vintorką /Man pabaiskėnui niekuomet neteko girdėti jį vadinant Vintera ar pačią bažnyčią/ Kovine bažnyčia, kaip LE rašo/ Šis mažas vaizdelis rodo, kaip "Istorijos ūkanų" autorius nuklysta nuo istorinės tikrovės savo vardiniais poster-ingavimais. Gerai būtų, kad daugiau paistytų tikrų mokslo duomenų ir nekurtų per daug originalios mokyklos. Niekas negina autoriui gilintis į pradėtą darbą. Tik reikėtų pagelauti, kad gilindamasis ir mokytųsi. O pasimokęs tikrai pasidarys kuklesnis. Juk teisingai vokiškas priežodis sako: "Zinajimas daro žmogų kuklų" /Das Wissen macht bescheiden/.

PARAMA

MIDWEST MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2515 West 69th Street Telef. RE 7-1731

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

KRON Brannvin Aquavit 5th \$3.98
GRAND MARNIER Liqueur 5th \$6.35
LONDON DRY GIN, 80 proof Full qt. \$3.60
MONASTERY -Krupnik. 5th \$3.35
VERMOUTH, Sweet or Dry 5th 98¢

BISQUIT 3 star Cognac 5th 4.98
CHIANTI Imported Wine Quo. . 0.98
MARTINI or
MANHATTAN KVORTA ... 5th 2.98
GERMAN BRANDY
10 metų senumo 5th 4.39
DUJARDIN GERMAN
BRANDY 5th 5.29

KAINOS - ŽEMOS! Kviečiame įsitikinti!

EXPERIENCED
HOUSEKEEPER
WANTED

Share general housework, washing, ironing, cooking and child supervision in beautiful River Forest home. Must live in. Must speak English. Excellent references required. Age 35 to 50. Phone Mr. HEFELE ES 9-3700

NURSES
PONTIAC
OSTEOPATHIC
HOSPITAL
Pontiac, Michigan

New 406 bed hospital expansion program just being completed. This beautiful hospital is located 20 miles North of Detroit in Michigan's vacation and resort land of Lakes.

IMMEDIATE OPENING
IN THE FOLLOWING:
REGISTERED NURSES - \$384.79-\$560.14 depending upon qualifications and experience. Supervisors Head Nurses, Medical Nurses (All 3 shifts in all departments open).

LICENSED PRACTICAL NURSES - \$280.79-\$360.53 depending upon qualification and experience. (All 3 shifts open) experience.
June Graduates (Graduate school of Nursing pending State Board Examination). \$10.00 shift differential for all employees working 3:00 to 11:00 p. m. and 11:00 p. m. to 7:00 a. m.

Or PERSONNEL MEDICAL TECHNOLOGISTS (Male or Female). Registered A.S.C.P. A. M. T., or qualified by experience.

Excellent working conditions. 2 weeks vacation with pay after 1 year. 3 weeks after 5 years, sick leave, meals at cost free coffee breaks, employees discount. Blue Cross and Blue Shield participation, many other fringe benefits.

Experienced personnel contact:

PONTIAC
OSTEOPATHIC
HOSPITAL

47 1/2 North Perry Street
Pontiac, Michigan
Attn: Personnel Director
Phone: FEderal 8-7271

GENERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION - SACRAMENTO, CALIFORNIA

4.6%

Current Annual Rate

COMPOUNDED AND
PAID QUARTERLY

Insured to \$10,000 • Member Federal Savings & Loan Insurance Corp. • Legal for trust, foundation, corporate funds • Funds post-marked by 10th earn from first. Air postage paid both ways.

GENERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

P.O. BOX 6375 • SACRAMENTO 21, CALIF. Dept. A.F.N.

I want to open an insured account at General Savings. My check is enclosed ☐ Sent complete information ☐

NAME

ADDRESS

CITY STATE

STABDŽIŲ TAISYMAS BRAKES RELINED

Nuo '50 iki '58 metų mašinoms kainuoja:

CHEV., FORD, PLYM. \$14.95
DODGE, PONTIAC, OLDS., STU., RAMBLER, BUICK \$15.95
MERCURY, THUNDERB., HUDSON \$16.95
CHRYSL., De SOTO, PACKARD \$18.95
LINCOLN, ROADMASTER, CADILLAC \$19.95

Žemos kainos ir čia neišvardintoms mašinoms. Pilnas hidraulinis stabdžių sistemos taisymas (cilindrai, vamzdeliai, oro šalinimas ir kt.). Taip pat tepimas, alyvos keitimas, smulkūs mechaniški pataisymai, lyginimas ir dažymas.

Nauja dirbtuvė su moderniausiais įrengimais. Naudojantis mūsų žemomis kainomis, garantuotu ir sąžiningu darbu.

ČESAS AUTO REBUILDERS

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois
GRovehill 6-7777

Vezivijaus išsiveržimą. LAV: Terino vs. Retilo vs. RESINA-čia paminėtas kaimas Resina, atrodo, kildintas iš RESNA. Geriausias lietuviškas atitikmuo būtų Rezna bžk, ir Rezna ežeras. Iš LŽV arčiausiai galėtų būti Rėzytė mst. ir upė. SCIPIO /skipio/, mes turime pavardę Skipitis. SEJA arba SEIA, romėnų ir atruskų sėjimo deivė. Sėja, sėjimas ir sėti - lietuviški žodžiai. SILVANUS - etruskų dievas, Silvija deivė. LŽV turime: Silvano-nys bžk. TELSNA - atrusko vardas. LŽV yra: Telšiai, Telkšva ež. LAV - Telišionių km. Teliščių km. Telšių km. Gal ir Tilžė čia priklauso? TETIANA - LAV yra Tetupio vs. TRAJANUS - sakoma kad tai etrus-

kiškas žodis. LAV turime Trajoniškio km. TULUS - etruskų šeimos vardas. Rusijoje yra Tulos miestas, mes turime pavardę - Tulauskas. TURIA, ar ti Valencijos /Ispanijoje/ upė TURIANUS - atruskas menininkas. LŽV yra: Turja up. LAV turi: Turos dv. Turiškių km. Pavardės - Turskis, Turauskas. TUTNA - atrusko vardas. LŽV turi: Tutbinka up. Čia visai aišku, kad vardas upės sugadintas išspraudžiant visai nereikalingą raidą "b". URINATI ar Vrinati, etruskų šeimos vardas. LAV yra: Urniškės km. Pavardės - Urinas.

Bus daugiau

Darbas-gyvenimo kelrodis

J. MIŠKINIS

džiaugsmą ir laimę iškovoja. Anot jo, džiaugsmas tampa, tarytum, vyriausiu žmogaus užmokesniu ir siekiamuoju tikslu. Girdi, labai svarbu, kad žmonija mokėtų surasti ir įvertinti tą didį kovos ir pasiryžimo momentą, tą susikaupimą savyje, kad žmogus per ilgesnį laiką besidarbuodamas išvystytų savo pastangų vaisius. Kada per darbą žmogus ką kuria, tada jo tikroji vertė labiau išsilyja, savigarbos jausmas išsilyja jo sieloje.

Pavyzdžiui, - Vokietijos darbtumas tapo meniškumu pasiūlymų ir tautos garbės šūgde.

RYŽTINGUMAS GERESNĖ ATEITĮ PRASKINA

Šiam atominiam amžiumi daug kur neužtikrintas rytoj žmogus išmušė iš normos, iš gyvenimo ritmo. Daug žmonių daugiau iš gyvenimo tikėjosi, nei galėjo gauti. Daugelis svajoja mažiau dirbti ir greit pralobti. Deja, svajonės ir pažadai tik pasakos ir sapnuose teįmanomi. Samoningi piliečiai žino, kad tik realūs gyvenimo geresnį ateitį suteikia tik darbščiam ir sąžiningam žmogui.

Daugeliui žinoma, kad tik 16 valandų darbas ir parą ir valingas pasiryžimas EDISONUI teleido tiek išradimų padaryti ir nemirtingojo vardą įsigyti. O turtingasis JAV automobilų karalius FORDas

savo išleistojo knygelėje pataria žmonijai, kaip savo gyvenimą tvarkyti ir praturtinti. Jis rašo, kad daug vargo ir darbo ir tik per išvermingumą tegalėjo sau geresnę ateitį praskinti. Tokių pavyzdžių yra daug.

DARBŪTUMAS - TURTAS

Kultūringų tautų pažanga glūdi darbtume, Intelligentijos plėtojimo kūryba, technikos milžiniška pažanga, įvairūs išradimai, gausi literatūra, darbininkų darbo pamėgimas jiems visiems garbę duoda, o kitus jų pažangumas stebina. Taigi, tautos darbtumas yra svarbiausias turtas - amžiaus noksta. Tai ne upo darbas, bet įsigalėjusios tautoje sistemos išvada, todėl nuo mažens sistematingai reikia jaunas kartas lavinti darbtumo ir sąžiningumo.

Darbas yra gyvenimo kelrodis, o nedarbas - skurdas, sakoma žmonių išmintis. Tačiau, kaip gyvenimas, taip ir darbas yra labai įvairus. Jis tinka ne tik sąžiningai, bet ir samoningai dirbti. Juk ir raumenimis dirbant reikia tam tikro išmanymo.

Pažangus tautos gyvenimas yra amžinas karas su visa tuo kas atsilieką, kas aprūdiję. Tad jei drąsa žmogaus yra gabi, neturi nuslopinti ir valios. Ir tik tuomet, kai mūsų laimėjimai išaukštins mus pačius, kai darbo tauta sudės visą trisų vieną svarstyklę, kurias išlaikys ne vien žodžiai, bet ir nuveikti darbai, tada tauta susikurs sau laimę ir gerovę.

JIE IR VĖL LAIMĖJO

-atkelta iš 5 psl-

komunistas ir naujos vyriausybės vicepremjeras Souphonouvong pareiškė, kad didžiausia pasaulio nelaimė tai amerikiečių "imperializmas", kurie yra didžiausi karo kurstytojai ir t.t. ir, anot jo, amerikiečiai vis vien stengsis trukdyti naujosios vyriausybės darbą. Ar žinot kuo kvepia tie žodžiai? Jie dažnai tariami komunistų... Vadinasi bus kas trukdo tai vyriausybei, o jei "trukdo", teks šauktis gerosios Maskvos pagalbos ir reikalai susitvarkys!

Jau iš anksto galima įspėti, kad naujoji vyriausybė ne galės gerai bendradarbiauti, nes toks ponas Souphonouvong visada stengsis provokacinius iš valdžios išstumti ir krašto valdymą perimti į savo rankas. Tam naujam vicepremjerei labai nepatinka amerikiečių kariuomenės buvimas Tailande ir pietų Vietnamie...

Pagal susitarimą, laike 75 dienų nuo koalicinės vyriausybės sudarymo, visi svetimų kraštų kariniai daliniai turi būti išvesti iš krašto. Amerikiečių Laose, einančių visokių instruktorių ir patarėjų pareigas, yra apie 300. Tuo tarpu šiaurės Vietnamie-

čiai turi net apie 10.000 savo karių, kurie ir buvo pagrindas komunistui Souphonouvong'ui vesti karą prieš provakarietišką vyriausybę. Kad amerikiečiai pasitrauks netenka abejoti. Vakarai gerbia susitarimus, bet ar bus atitraukti š. Vietnamo daliniai - tikras klausimas. Juk atitraukus svetimas kariuomenes, Laosas karinės pajėgos turėtų sudaryti vienalytę krašto armiją. Kaip tas susijungimas pavyks - netrukus pamatysime... Po tokio susijungimo, krašto premjeras pažadėjo padaryti visuotinius rinkimus - "Laoso gyventojų valiai įgyvendinti".

Dabar belieka tik vienas ir paskutinis klausimas: kaip komunistai planuoja galutinai perimti krašto valdžią: ar jie tai darys staigiai, in-scenizuodami koki nors sukilimą, arba - palaipsniui, kad ir per suklautus rinkimus. Juk tam komunistai yra tikri menininkai. Žinoma, visa tai priklausys nuo Maskvos direktivų ir nuo bendrosios politinės padėties pasaulyje.

Viena tik yra aišku - oficiali iškaba Laosui bus duota labai netrukus, nes komunistai nemėgsta vilkinti reikalų...

KA SAKO ISTORIJA ?

Tautų istorija kalba, kad mažos, bet kultūringos, vikrios vienos ir ryžtingos tautos daugiau sužiba mūsų planetos horizonte už didžiasis K o d e l ? Todėl, kad jos buvo darbščios.

Krikščionybės įsteigėjas Kristus besibailinančiams savo mokiniams yra pasakęs: "Ne bijokite, mažas būrelė, dangiš karam Tėvui patiko parengti jums dangaus Karaliją", - ateitį - ateitį.

IŠVYSTO JĖGAS

Žinoma, žmogus žmogui, darbas darbui nelygus. Kiekvieno sveiko žmogaus raumenys ir smegenys darbo reikalingi.

Garsusis Nobilio premijos laureatas Hendrik die Man yra išleidęs 300 puslapių knygą: "Der Kampf die Arbeitsfreude", kurioje plačiai išvysto klausimą, kaip per darbą

"A Real Money Maker"

BALL POINT PEN...

For Liquid Ink

FULL OR PART TIME

This ball point pen writes with liquid ink of any type. The ball point is made of synthetic ruby which gives the pen a very smooth writing performance. Six carbon copies can be made. Easy checking of ink level. A nice present for anyone.

Post Paid \$3.00

For Fund Raising, your cost only \$25.40 per dozen (Minimum order: 3 Doz.) Dealers write for Our New Money Making 6 Pens On A Card, Which Will Be A Fast Seller.

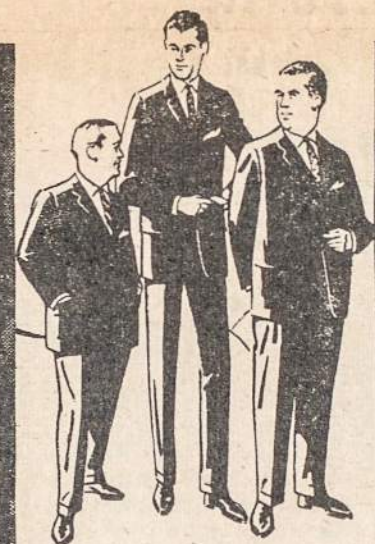
J. W. NIPPERT

Fish Creek, Wisconsin

LAISVOJI LIETUVA
SIŪS KIEKVIENAM LAIKRAŠTĮ per 3 mėn. - praneškite tik adresą!

REMKIME TUOS - KURIE SKELBIAŠI

"LAISVOJE LIETUVOJE"

TINKAMI ROBAI DUODA GERĄ SAVIJAUTĄ

DĖMESIO!

VASAROS

SEZONUI

Pas mus yra vyrų pasaulis! Mes galime Jus aprenkti nuo galvos iki kojų. Pas mus rasite puikiausią pasirinkimą geriausių gaminių, kaip tai BOTANY "500" kociumai ir paltais. Manhattan marškiniai, Lee ir Disney skrybelės. VISKAS vienoje krautuvėje! Krautuvė atdara kasdien ir sekmadieniais nuo 10 iki 4 v.p-p.

H. SEIGAN

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ,

4630-32 S. Ashland Av., Chicago 9, Ill. Telef. YA 7-1272

Čia gausite geras prekes pigesne kaina ir ilgesniam išsimokėjimui be nuosimčių!

Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.

BRUNO KEPYKLOJE

KEPA

LIETUVIŠKĄ DUONĄ

Kas Valgo Bruno Duoną Visad Žydi Kaip Agūnė!

Sav. BRUNO MACIANSKIS

3339 So. Lituanica Ave
Tel- CL 4-6376

Laidotuvių Direktorai

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

Laisvoji Lietuva

911 West 32 St.
CHICAGO 8, ILL.

Telef: FR 6-5416

Kas ir kur?

LAISVOSIOS LIETUVOS rengiama gegužinė įvykis š/m liepos mėn. 14 dieną - šeštadienį, gražiame bičiulio Jono BAGDANAVIČIAUS ūkyje, kuris oficialiai vadinasi LIETUVA ir yra labai patogiai pasiekiamas iš Čikagos, važiuojant Archer Ave iki Lemanto State Street. Nuo šios kryžkelės sukuriant į Lemanto pusę, yra tik porą blokų iki ūkio.

Sekandame numeryje patalpinsime planą, kad važiuojantiems pirmą kartą būtų lengviau susiorientuoti.

LAISVOJI LIETUVA tikisi, kad jos bičiuliai pasinaudos šia proga ir aplankys šią gegužinę, kuri prasidės tos dienos vakare - 6 val.

Vieta bus iliustruota ir suradimo patogumui paženklinyta.

- Laisvoji Lietuva dėkoja bičiuliams A. Žiedui ir ŠA už aukas po \$ 5.

- Čikagoje lankėsi LEONARDAS VALIUKAS, žinomas Kalifornijos visuomenininkas, kuris yra baigęs Los Angeles universitetą politinius mokslus ir aktyviai dabar reikišiasi lietuvių ir amerikiečių politinėje veikloje.

- LIETUVIŲ BENDRUOMENES Čikagos Apygardos Valdyba ir ALTO Čikagos Komitetas kviečia visas lietuvių organizacijas ir spaudos atstovus pasitarimui, kuris įvyks š/m birželio 29 d. 7 v.v. Jaunimo Centre.

Bus aptarti svarbūs reikalai: lietuvių dalyvavimas Pavergtųjų Tautų Savaitėje, ku-

rios svarbiausias įvykis Čikagoje bus masinis mitingas liepos 15 dieną 2 val. p.p. Grand Parke.

- LATVIJOS JAUNIMO FESTIVALIS, kuris vyks nuo birželio 30 dienos iki liepos 15, turi labai plačią ir įvairiašakę programą. Platesnės informacijos, suinteresuoti gali rašyti Festivalio vadovybei šiuo adresu: Latvian Youth Festival, c/o Dace Friss, 1708 West Carmen Ave, Chicago 40, ILL.

- Tik ką gimusi LB Kultūros Taryba išleido pirmą pranešimą spaudai, kuris jau buvo beveik visos lietuviškos spaudos paminėtas. Naujagimio Taryba po mėnesio laiko atsiminė apie Laisvąją Lietuvą jau šešioliktus metus egzistuojančią lietuviškam gyvenime ir... prisitūtelė joms išleisti prieš mėnesį pranešimą. Užsimojimai ir žodžiai labai gražūs - lauksime darbų.

- LIETUVIŲ BEND. TARYBA prašo Amerikos lietuvių visuomenę visais galimais būdais remti į JAV Kongresą įneštas rezoliucijas, siekiančias Lietuvos, Latvijos ir Estijos pavergimo klausimą iškelti Jungtinėse Tautose.

ČIKAGOJE
LAISVOJI LIETUVA
atskirais numeriais galima gauti pirktis šiose vietose:
J. KARVELIO knygynas -
3322 So. Halsted st.

Tiesos pančiais nesurakinsi PRAREGĖKITE

IR IŠGIRSKIME BALSA TŲJŲ, KURIE VERGIJĄ MATĖ SAVO AKIMIS!

LAISVOJI LIETUVA savo birželio 14d. laidoje užlaikė visus lietuvių dėl tariamojo "B.K. Naujoko" plintančių straipsnių DIRVOJE. Daug kas nusiminė spėdamas, kad tai jau DIRVOS "nauja linija". Buvo speliuojama, kad po Naujokų slepiasi vienas VILTIES valdybos narys. Kiti įtikinėjo, kad ten slepiasi pats naujasis DIRVOS redaktorius J. Čiuberkis. Ir štai, labai greitai, nes jau birželio 15d. DIRVOJE pasirodė įžanginis su įprastais Jono Čiuberčio incialais. Štai kas ten sakoma:

"Ši savaitgalį visa lietuvių išeivija minės tragiškuosius birželio įvykius. Iš gautų pranešimų atrodo, kad daugelyje vietovių tiems įvykiams paminti ruošiamasi su tam tikru apgalvojimu, su tam tikru siekimu. Daugelyje vietovių tiems įvykiams priduodama daugiau reikšmės, ne vien tik pareiga įvykdyti aplinkraščiu nurodymams. Daug kur bus ne vien minima, bet aiškiai paliu-

dijama, kad štai vergija nusikratė, praregėkite ir išgirskite balsą tų, kurie vergiją matė savo akimis, kurių broliai ir seserys dar šiandien gyvena sukaustyti vergijos pančiuose. Jiems nieko nebereikia ir jie jokios naudos neturi iš de jure pripažinimų nei iš gražių pažadų deklaracijose. Jų kančia laukia, kad mes sugebėtume ją perduoti aiškiai ir įtikinančiai tiems, kurie moka vertinti ir gerbti ne vien savo ir savo tautos laisvę, bet kurie gyvena, dirba ir sielojasi nedalomos ir visai žmonijai priklausomos laisvės idealais."

Čiuberkis pasielgė drąsiai ir patriotiškai. Išskleidė abejones, kurioms nebuvo ir pagrindo. Dabar belieka atskleisti, kas gi buvo tas paslaptingasis B.K. Naujokas, nes tokiu "Naujoku" straipsniais vieta yra kur kitur, o ne garbingiausioje tautininkų laikraštyje DIRVOJE.

BENDRUOMENĖ

NACIONALIZMAS ir FRONTININKAI

Atkelta iš 3psl.

šios negerovės silpnėja - nyksta. Joms nykstant, atsiveria platūs bendruomeninio lietuviško darbo dirvonai, į kuriuos pagedaujami visi geros valios tautiečiai, nesukiant jų pasaulėžvalgų - srovų. Tuo pačiu pagedaujami ir lasiečiai. Mes gi, gyvenantieji nacionalistinė dvasia, dalyvavimą Bendruomenėje turim laikyti net šventa pareiga, kadangi Bendruomenė, lietuviškai išeivijai laisvąjame pasaulyje, liliptiškai atstoja tautą tėvynėje.

Dalyvaudami Bendruomenėje

ir jos bendriniame gyvenime, visuomet turim būti ištikimi dirbamam bendriniam darbui ir savo nacionalistinei Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio dvasiai. Visada ir visur ją turim puoselėti, ugdyti ir branginti, nes jos dar labai ir labai stokoja tauta / aišku ir išeivija / lyginant su si-gyvenusių ir bujojančių komopolitizmu - internaciona-lizmu.

Kaip matome ir to nepamirškime, kad visų kitų lietuvių junginių nariai, nežiūrint kokiam bendriniam junginyje jie besiranda, nepamiršta beęs savo ideologinio junginio nariais. Tuo labiau tas nepamiršimas turi būti puoselėjamas lasiečiuose.

Lietuvių Veteranų Sąjungos Ramovės PIRMAS DEŠIMTMETIS 1950 - 1960

Sukakčiai paminti ramovėnai išleido nuostabiai gražiai parengtą ir techniškai gražiai išleistą savo darbų, nuveiktų per pastarąjį dešimtį, knygą.

Knygos autorius ir redak-

torius - ANTANAS REKLAITIS

darbą atliko be priekaištų. Knyga liks kaip gražus istorinis dokumentas, kad mūsų kariai ir sunkiose išeivijos

sąlygose aktyviai dalyvauja ne vien savo vidaus organizaciniame gyvenime, bet kartu varo gilią ir prasmingą vagą tiek kultūrinėje lietuvių veikloje, tiek politinėje - dalyvaudami aktyviai akcijoje dėl Lietuvos laisvės.

Knyga turi 353 pusl., didelio formato ir apima šiuos skyrius: Sąjungos steigimasis, Tautinių dalinių klausimas, Kultūrinė ir Visuomeninė veikla /čia reikia pažymėti, kad gražusis Čikagos Žuvusiems paminklas Jaunimo Centro sodelyje yra ramovėnų iniciatyvos ir daugiausia jų aukomis pastatytas/, Savišalpa, Suvažiavimai, Žurnalas KARYS, Aiškiai bei Memorandumai pavergtos Lietuvos reikalui, Nusipelnusių pagerbimas, Ryšys su Vengrais, Žalgirio mūšio 550m. minėjimas Čikagoje, Skyrių veikla, LDK Birutės KSM Draugija Nepriklausomoje Lietuvoje ir išeivijoje ir įvairūs priedai.

Knyga gausiai iliustruota. Išleido Lietuvių Veteranų Sąjunga "RAMOVĖ" Čikagoje, spaudė ViVi spaustuvė, titulinis puslapis dail. A. Beleskos. Tiražas 700 egz.

ANTANAS REKLAITIS
Knygos autorius-redaktorius

PARAMOS krautuvėje -
2515 West 69 Street

VIRPŠOS krautuvė -
4501 So. Fairfield Av.

S. RAMANAUSKO krautuvė -
4559 So. Hermitage

SAVRIMAVIČIAUS kraut. -
4358 So. Fairfield Av.

KURAIČIO krautuvėje -
2502 West 69 Street

STANGENBERGO krautuvė -
CICERO -
1447 So. 50 Ave

LAISVOJI LIETUVA kviečia visus, kurie dar laikraščio neskaityto, savo pažįstamus ar draugus paraginti kad praneštų administracijai savo adresą ir laikraštis bus siunčiamas per 3 mėnesius susipažinimui v e l t u i.

Mūsų gerbiamus skaitytojus ir laikraščio bičiulius maloniai kviečiame į šią lietuviškos spaudos platinimo taktą - rašykite mums, kas norėtų gauti LAISVĄJĄ LIETUVĄ susipažinimui!

Laukiame Jūsų talkos!

VITA KEVALAITYTĖ
LAIMĖJO PIRMĄ PREMIJĄ
KALIFORNIJOJE

LOS ANGELES LITUANISTIKOS Mokyklai baigiant mokslo metus įvyko dailiojo skaitymo ir deklamavimo varžybos. Vita Kevalaitytė laimėjo pirmą premiją pirmoje grupėje. Šioje nuotraukoje Vita pirmosios kompijos rūbais su savo broliu Andriumi Kevalaičiumi.

Vita ir Andrius yra inž. M. desto Kevalaičio ir Vito Kevalaitienės vaikai. Kevalaičiai yra tremtiniai, prieš porą metų nusikėlę į Santa Monica, Kaliforniją iš Cicero.

Premijuota Vita yra Laisvosios Lietuvos bendradarbio Dr. Kazio Sruogos anukė.

KOMUNISAI VERŽIASI

DRAUGAS savo birželio 18d. laidoje /įžanginiame/, be kitko, rašo šitaip:

"Lenino ir Stalino suformuotas mokslas ir dabar tas pats: jie siekia, neatsižvelgdami jokiais priemonėmis, blogomis ar geromis, paimiti į savo rankas politinę jėgą visame pasaulyje. Todėl jie veržiasi į visus postus ir visur su tikslu likviduoti savo oponentą ir panaikinti visas žmogaus laisves: politinę, ekonominę, intelektualinę, religinę ir asmeninę.

Po tokio sunaikinimo kumitinis tiesos šviesos turi pasirodyti partijos rinktiniai žmonės, kurie visiems žmonėms uždės žiauriausios diktatūros jungą. Todėl laisvasis pasaulis turi nežinoti apie tikruosius komunizmo tikslus ir tikruosius jų siekimo būdus.

Laisvojo pasaulio apgaudinėjimui ir suvedžiojimui geriausiai tarnauja kalba. Todėl galime suprasti, kodėl komunizme yra išvystyta tokia nepaprasta propaganda."

The Mission of a Mother Seton Sister of Charity is to carry Christ to all whom she serves in grade school, high school, college, hospital, a foreign mission in Korea, or the deaf and blind at De Paul Institute.

Whether she becomes a good teacher, nurse, artist, musician, scientist, or business woman is not the ideal. The Sister of Charity who keeps her Rule, is obedient, charitable and lives in the presence of God is the ideal member of the Community.

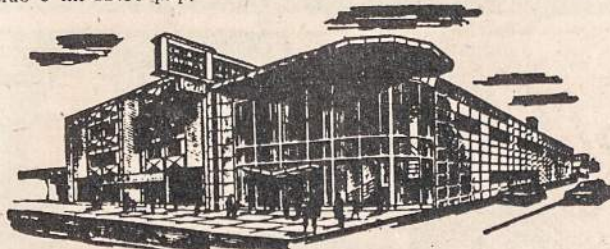
FOR FURTHER INFORMATION WRITE TO

MOTHER M. CLAUDIA

Seton Hill, Greensburg, Pa.

Taupykit ir Skolinkit Pinigus Amerikos Lietuvių Sostinėje - Marquette Parke

VALANDOS:
Pirmad. nuo 12 iki 8 popiet
Antrd. nuo 9 iki 4 popiet
Trečiad. uždaryta visą dieną
Ketvirtad. nuo 9 iki 8 popiet
Penktad. nuo 9 iki 8 popiet
Šeštad. nuo 9 iki 12:30 p. p.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

6245 South Western Avenue.

Chicago 36, Illinois

GRovehill 6-7575

Chicago Savings bendrovės naujai padidinta įstaiga su dviem kiemais automobiliams užima 290 pėdų plotą. Tai viena įdomiausių ir mūsų klientų patogumui puikiai įrengta įstaiga Chicagoje. Aukšti dividendai, apdraustas saugumas, skubus ir malonus patarnavimas.

Taupykite ir skolinkite pinigus Amerikos Lietuvių Sostinėje - Marquette Parko apylinkės centre.

Current Dividend up to 4 1/4%